

Viranomaislautakunta

Aika 28.05.2025 klo 15:00 - 16:33

Paikka Kunnantalo, kunnanhallituksen kokoushuone

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Pasila Olli	Puheenjohtaja	
	Alestalo Riitta	Varapuheenjohtaja	poistui klo 16.05
	Houni Reijo	Jäsen	
	Ruusunen Aimo	Jäsen	pöytäkirjantarkastaja
	Taavila Eija	Jäsen	pöytäkirjantarkastaja
Muu	Miettinen Petri	Esittelijä	
	Kalliokuusi Taru-Tiina	Esittelijä	
	Hatara Sari	Pöytäkirjanpitäjä	

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin.

Käsitellyt asiat 27 - 32 §:t

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin

Allekirjoitukset

Olli Pasila
puheenjohtajaSari Hatara
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus Kausala

Aimo Ruusunen
pöytäkirjantarkastajaEija Taavila
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

4.6.2025 alkaen yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.iitti.fi

Käsitellyt asiat

	Otsikko	Sivu
§	Vireillä olevia asioita, viranomaislautakunta	3
§ 27		
§ 28	Asiakirjoja viranomaislautakunnan tietoon	4
§ 29	Rakennetun ympäristön kevätkatselmus 2025, kehotukset	5
§ 30	Maa-aineslupa kiinteistöille 142-422-19-9 ja 142-422-7-41, Koneurakointi J&M Lehtonen Oy	7
§ 31	Maa-ainestenotto ja murskaus yhteislupa kiinteistölle 142-421- 2-327, Väntynkangas Metsä ja Sora Ky	30
§ 32	Muut asiat	52

Viranomaislautakunta

§ 27

28.05.2025

Vireillä olevia asioita, viranomaislautakunta

Viranomaislautakunta 28.05.2025 § 27
55/00.01.02/2022

Valmistelija

Rakennustarkastaja: Petri Miettinen, puh. 0400 254 450,
petri.miettinen@iitti.fi
Ympäristönsuojelutarkastaja: Taru-Tiina Kalliokuusi, puh. 040 559 6498,
taru-tiina.kalliokuusi@iitti.fi

1. Lupapisteen tilanne 21.5.2025 (sulkeissa tilanne 17.4.2025): 8 (9)
jätettyä hakemusta, jotka ovat käsittelyssä tai odottavat käsittelyyn
siirtämistä.

2. Rakennusjärjestyksen uusimisen tilanne

Esittelijä

Rakennustarkastaja Petri Miettinen

Päätösehdotus

Viranomaislautakunta merkitsee tiedoksi vireilläolevat asiat.

Päätös

Viranomaislautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Viranomaislautakunta

§ 28

28.05.2025

Asiakirjoja viranomaislautakunnan tietoon

Viranomaislautakunta 28.05.2025 § 28
56/00.01.02/2022

Valmistelija

Rakennustarkastaja: Petri Miettinen, puh. 0400 254 450,
petri.miettinen@iitti.fi

Ympäristönsuojelutarkastaja: Taru-Tiina Kalliokuusi, puh. 040 559 6498,
taru-tiina.kalliokuusi@iitti.fi

1. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 28.4.2025, valitus litin
rakennuslautakunnan päätöksestä 9.6.2021 § 51

2. Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausuntopyyntö 13.5.2025, Kymijoen
Harakkakosken ylittävän riippusillan rakentamiselle asetettujen
määräaikojen pidentäminen

Esittelijä

Rakennustarkastaja Petri Miettinen

Päätösehdotus

Viranomaislautakunta merkitsee asiakirjat tietoonsa saatetuksi.

Päätös

Merkittiin, että ympäristönsuojelutarkastaja Taru-Tiina Kalliokuusi kertoi
esityslistaan kirjattujen asiakirjojen lisäksi 29.4.2025 tehdystä
viranhaltijapäätöksestä maa-ainesluvan vähäisestä poikkeamisesta.
Viranhaltijapäätös lähetetään lautakunnan jäsenille sähköpostilla tiedoksi.

Viranomaislautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Viranomaislautakunta

§ 16

20.03.2025

Viranomaislautakunta

§ 29

28.05.2025

Rakennetun ympäristön kevätkatselmus 2025, kehotukset

Viranomaislautakunta 20.03.2025 § 16

Valmistelija

Rakennustarkastaja: Petri Miettinen, puh. 0400 254 450,
petri.miettinen@iitti.fi

Rakentamislain 140 §:n mukaan rakennus ympäristöineen on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää terveellisuuden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöä. Lisäksi jätelain 72 §:n mukaan ympäristöön ei saa jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa (roskaamiskielto).

Jos rakennuksen kunnossapitovelvollisuus tai siisteys laiminlyödään, kunnan valvontaviranomainen voi määrätä rakennuksen korjattavaksi tai sen ympäristön siistittäväksi (RakL 141 §). Jätelain 75 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä siivoamisvelvollisen täyttämään velvollisuutensa.

RakL 148 §:n mukaan kunnan rakennusvalvontaviranomaisella on oikeus tämän lain mukaisen valvontatehtävän hoitamiseksi päästä rakennuskohteeseen ja suorittaa siinä tarkastuksia ja tutkimuksia. Lisäksi jätelain 123 §:n mukaan ks. lain mukaisilla valvontaviranomaisilla on muualla kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa oikeus tehdä tarkastuksia lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvontaa varten.

Katselmuksesta ilmoitetaan etukäteen kuulutuksella nettisivuilla sekä ilmoituksella paikallislehdessä.

Esittelijä

Rakennustarkastaja Petri Miettinen

Päätösehdotus

Viranomaislautakunta päättää järjestää keväällä 2025 kevätkatselmuksen, kohteena Säyhtee, Hiisiö ja Kurri, ja päättää kokouksessa katselmuksen ajankohdan.

Päätös

Keskustelun kuluessa rakennustarkastaja Petri Miettinen muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

Viranomaislautakunta päättää järjestää keväällä 2025 kevätkatselmuksen, kohteena Säyhtee, Hiisiö, Kurri ja Perheniemi, ja päättää kokouksessa katselmuksen ajankohdan.

Viranomaislautakunta hyväksyi esittelijän muutetun päätösehdotuksen

Viranomaislautakunta

§ 16

20.03.2025

Viranomaislautakunta

§ 29

28.05.2025

yksimielisesti ja päätti katselmuskierroksen ajankohdaksi torstain 15.5.2025 klo 9 alkaen.

Viranomaislautakunta 28.05.2025 § 29
57/10.03.00/2022

Valmistelija

Rakennustarkastaja: Petri Miettinen, puh. 0400 254 450,
petri.miettinen@iitti.fi

Katselmuskierros suoritettiin 15.5.2025.

Esittelijä

Rakennustarkastaja Petri Miettinen

Päätösehdotus

Viranomaislautakunta antaa katselmuskierroksen perusteella liitteiden 1 - 13 mukaiset kehotukset.

Päätös

Viranomaislautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Liitteet

- Liite 1 Kehotus, rakennetun ympäristön katselmuskierros 2025, kiinteistö Aunela
- Liite 2 Kehotus, rakennetun ympäristön katselmuskierros 2025, kiinteistö Jänispohja
- Liite 3 Kehotus, rakennetun ympäristön katselmuskierros 2025, kiinteistö Tallikivi
- Liite 4 Kehotus, rakennetun ympäristön katselmuskierros 2025, kiinteistö Hallila
- Liite 5 Kehotus, rakennetun ympäristön katselmuskierros 2025, kiinteistö Metsola (Rajatie)
- Liite 6 Kehotus, rakennetun ympäristön katselmuskierros 2025, kiinteistö Metsola (Kuninkaantie)
- Liite 7 Kehotus, rakennetun ympäristön katselmuskierros 2025, kiinteistö Kumpumäki
- Liite 8 Kehotus, rakennetun ympäristön katselmuskierros 2025, kiinteistö Väinölä
- Liite 9 Kehotus, rakennetun ympäristön katselmuskierros 2025, kiinteistö Rintala
- Liite 10 Kehotus, rakennetun ympäristön katselmuskierros 2025, kiinteistö Etelärinne
- Liite 11 Kehotus, rakennetun ympäristön katselmuskierros 2025, kiinteistö Uskila
- Liite 12 Kehotus, rakennetun ympäristön katselmuskierros 2025, kiinteistö Sillankorva
- Liite 13 Kehotus, rakennetun ympäristön katselmuskierros 2025, kiinteistö Anttila

Maa-aineslupa kiinteistöille 142-422-19-9 ja 142-422-7-41, Koneurakointi J&M Lehtonen Oy

Viranomaislautakunta 28.05.2025 § 30
493/11.02.00/2025

Asia

Päätös maa-aineslupahakemuksesta, joka koskee maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukaista maa-ainesten ottamislupahakemusta, jonka toimintaan sisältyy myös kiven louhintaa ja murskaamista alueella koko toiminta-aikana yhteensä enintään 49 päivää, josta vähennetään aiemmin alueella toteutetut louhinta- ja murskauspäivät.

Päätös sisältää ratkaisun maa-aineslain 21 §:n mukaisesta hakemuksesta toiminnan aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Hakija

Koneurakointi J&M Lehtonen Oy, Y-tunnus 1739875-6
Telakkatie 3 C 6
18100 HEINOLA

Yhteyshenkilö: Jouni Lehtonen

Toiminta ja sen sijainti

Toiminta sijoittuu litin Vuolenkosken kylälle, kiinteistöille Supinmetsä 142-422-19-9 ja Sora 142-422-7-41. Kulku maa-ainestenottoalueelle on Vuolenkoskentie 503 kohdalta alkavan metsäautotien varrella. Lähin häiriintyvä kohde sijaitsee etelän suunnassa noin 900 metrin etäisyydellä.

Alueelle haetaan lupaa maa-ainesten ottamiseen kokonaisottomäärän ollessa 419 000 m³, josta 10 000 m³ on kalliokiveä ja loput hiekkaa ja soraa. Lupaa haetaan 15 vuodeksi. Arvioitu soran ja hiekan vuotuinen ottomäärä on 30 000 m³. Ottamisalueen pinta-ala on 11,1 ha. Alueelle tuodaan myös puhdasta turvetta 500-1000m³/v ja kiviainesta 1000 m³/v maa-ainestuotteiden valmistamista varten. Maa-aineksista valmistetaan seulomalla, murskaamalla ja sekoittamalla erilaisia kiviaineslajitteita. Toiminta on ympärivuotista, mutta murskaus on jaksottaista.

Luvan hakemisen perusteet

Maa-aineslain 4 §.
Ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin mukaisesti sen liitteen 1 taulukon 2 kohtien 7 c ja e mukaan enintään yhteensä 49 päivää kestävä kivenlouhinta ja murskaus ei vaadi ympäristölupaa.

Lupaviranomaisen toimivalta

Toimivaltainen viranomainen on maa-aineslain 7 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jona toimii litin viranomaislautakunta.

Valmistelija

Ympäristönsuojelutarkastaja Taru-Tiina Kalliokuusi,
taru-tiina.kalliokuusi@iitti.fi, p- 040 559 6498

HAKEMUS

Asian vireilletulo

Maa-aineslupahakemus on jätetty litin ympäristönsuojeluviranomaiselle 15.1.2025 ja sitä on täydennetty 21.1.2025, 29.1.2025 ja 17.4.2025. Viimeisimmässä täydennyksessä hakemusta täydennettiin myös MAL 21 § hakemuksella aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

Toimintaa koskevat luvat

Maa-ainesten ottoalueen molemmat tilat muodostavat yhtenäisen soranottoalueen, josta maa-aineksia on otettu 1990-luvulta alkaen Suunnitelma-alueen pohjoisosassa (142-422-19-9) on ollut soranottolupa, joka on umpeutunut 5.4.2016. Koneurakointi J&M Lehtosella on ollut suunnitelma-alueen eteläosassa kiinteistöllä 142-422-7-41 (aikaisemmin määräala 142-422-7-37) litin kunnan rakennuslautakunnan 2.4.2014 (§ 27) myöntämä 10 vuoden maa-ainesten ottolupa 70 000 m³. Samalle kiinteistölle (aikaisemmin 142-422-7-40) sijoittuva litin kunnan rakennuslautakunnan 4.2.2015 (§ 11) myöntämä 10 vuoden maa-ainestenottolupa 100 000 m³ ottoon on umpeutunut lupakäsittelyn aikana.

Kouvolan rakennus- ja ympäristölautakunta on 10.4.2018 (§ 36) myöntänyt 10 vuoden maa-ainestenottoluvan kiinteistöille 142-422-19-9 ja 142-422-7-40 alueelle niin, että alueelle rakennetaan pohjavesilampi. Tämän maa-aineslupan kokonaisottomäärä on ollut 300 000 m³, josta 10 000 m³ kalliota. Vuonna 2014 myönnetty maa-aineslupa on myöhemmin tulkittu sisältyvän tähän lupaan, mutta vuoden 2018 hakemuksen ottamissuunnitelmassa vuonna 2015 myönnetyn luvan maa-ainekset on erikseen rajattu luvan ulkopuolelle.

Alueen kaavoitus, asutus ja ympäristöolosuhteet

Lupahakemuksen mukainen alue sijaitsee litin Vuolenkosken kylässä kiinteistöillä Supinmetsä 142-422-19-9 ja Sora 142-422-7-41. Kulku maa-ainestenottoalueelle on Vuolenkoskentie 503 kohdalta alkavan metsäautotien varrella.

Lähin häiriintyvä kohde, lomarakennus, sijaitsee etelän suunnassa Kullaanlähteillä noin 900 metrin etäisyydellä. Alueen länsipuolella on Vierumäen Urheiluopisto ja asuinrakennukset 1,5 km etäisyydellä; länsipuolella 1,6 km etäisyydellä on kolme asuinkiinteistöä. Suunnitellulta murskauspaikalta on kohdekiinteistöllä sijaitsevaan talousrakennukseen noin 400 metriä.

Suunnitelma-alue on välittömästi II-Salpausselän pohjoispuolella oleva pitkäisharju. Huomattava osa harjusta sekä pohjoisen harjuselänteeseen pintamaat on poistettu. Vanhoja maa-ainestenottoalueita on osittain jo maisemoitu, toisaalta eteläosassa on vuonna 2021 avattu uusi varastointialue. Alueella on pintamaa- ja varastokasoja. Ottoalue sijaitsee pitkän pohjois-etelä-suuntaisen ruhjevyöhykkeen laidalla. Ruhjevyöhykkeessä virtaa II-Salpausselän laidalla olevilta Kullaanlähteiltä tuleva kirkasvetinen ja luonnontilainen puro. Harjun itäpuolella oleva Terrisuo on noin 15 m korkeammalla kuin ruhjevyöhykkeen puro.

Pohjaveden virtauksen suoalueelta ruhjeeseen estää todennäköisesti kalliokynnys. Suunnitelma-alueella harju on kumpareinen ja sen maa-aines on soraa, hiekkaa ja siltistä hiekkaa. Myös alueen kallioperä on jyrkkäreunaisesti kumpareinen.

Suunnittelualue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle, mutta kiinteistön Sora lounaisnurkkaa leikkaa Vierumäen 1E-luokan pohjavesialue (0608904). Etäisyys Kullaanlähteille on noin 800 metriä.

Suunnitellun lammen pohjoisosassa ja siitä pohjoiseen suuntautuen koilliskielekkeen länsipuolella on valtakunnallisesti merkittävä Läpiänjärven rotkolaakso, joka on maisemansuojelun kannalta arvokas kallioalue.

Kasvistoa, eläimistöä ja hyönteislajistoa ei ole inventoitu.

Toiminnan kuvaus hakemuksen mukaan

Toiminnan kuvaus on esitetty lupahakemuksessa. Lupahakemuksen mukainen toiminta koskee hiekan ja soran ottoa sekä kallion louhintaa ja kivien murskausta.

Maa-ainesten otto

Lupaa soran ja kallion ottamiseen haetaan 15 vuodeksi. Haettavan ottamisalueen pinta-ala on yhteensä 11,1 ha. Kaivualueen pinta-ala on 8,7 ha. Kokonaisottomäärä on 419 000 m³, josta kallion ottoa on noin 10 000 m³. Louhittava kallio on alueen koillisosassa, ns. koilliskielekkeellä. Arvioitu soran ja hiekan vuotuinen ottomäärä on 30 000 m³.

Ottosuunta on pohjoisesta koilliskielekkeeltä etelään. Ottosuuntaa voidaan muuttaa tarvittavan aineksen sekä tarvittavan varastotilan mukaan. Ottoalue merkitään paaluilla maastoon.

Osalle ottoaluetta on suunniteltu kaivettavaksi tekolampi, eli soraa ja hiekkaa otetaan pohjavesipinnan alapuolelta. Hakija on varautunut siihen, että lammen kaivuun ja muun ottotoiminnan voi kestää kauemmin kuin nykyinen tai mahdollinen uusi lupa on voimassa, ja tulee hakemaan tarvittaessa jatkolupaa. Alueen nykyinen alin ottotaso on +112 m (N2000), joka tullaan säilyttämään koilliskielekkeen alueella.

Terrisuon reunalla rinnettä alennetaan tasoon +119,5 m ja luiskaus aloitetaan heti suon laidasta kaltevuuteen 1:2. Suovesiä ei ohjata suoraan ottoalueelle, vaan niiden annetaan suotautua suon pohjan silttikerrosten läpi harjuainekseen. Alin ottotaso muodostuvan tekolammen alueella (kalliopinta) on tasossa +102,5 m.

Koilliskielekkeen kuopan pohjalle voidaan tehdä massan vaihtoa suunnitelma-alueen omalla kauppakelvottomalla maa-aineksella. Massanvaihtoa ei kuitenkaan suoriteta tason +115 m alapuolella. Lampialueella ja sen ranta-alueella ei tehdä massanvaihtoa. Suunnitelman mukainen ottotoiminta ei ulotu suojellulle kallioalueelle. Tekolampi sijoitetaan mainitun kallioalueen eteläpuolelle niin, että kallion ja lammen väliin mahtuu tiealue.

Esiintymää hyödynnetään mahdollisimman säästeliäästi ja taloudellisesti. Jätteen syntymistä vältetään mm. siten, että kukin lajite pidetään erillään toisistaan, jolloin niiden laatu pysyy kuhunkin käyttötarkoitukseen sopivana. Hienoaineksen sekoittuminen karkeampaan ainekseen vähentäisi laitteiden käyttöpotentiaalia. Tämän vuoksi kaivettavat laitteet pidetään eri kasoissa toiminta-alueella, mikä aiheuttaa tavallista suuremman tilantarpeen.

Kaikki alueelta otettava maa-aines on huolellisella käsittelyllä hyödynnettävissä - suurimmalta osin maarakentamisessa ja viherrakentamisessa sekä jäljellä oleva osa pintamaista alueen maisemoinnissa oton aikana ja sen jälkeen. Maa-aineksia tuotetaan ja myydään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.

Kiviaineksen murskaus ja varastointi sekä maa-ainesten vastaanotto

Louhittavasta kalliosta tuotetaan murskettä. Siirrettävä murskauslaitteisto sijoitetaan alueen koillisosaan louhittavan kallion viereen. Lisäksi murskataan soran seulonnasta ylitteenä jääneitä kiviä. Murskaustyötä tehdään noin kolmena päivänä vuodessa. Nykyisen voimassa olevan luvan ehdoissa louhintaa ja murskausta sallitaan yhteensä enintään 49 päivää.

Alueelle tuodaan pieniä määriä, enintään 1000 m³ vuodessa, pilaantumaton, hyötykäyttökelpoista kiviainesta, jota käytetään eri laitteiden tuottamiseen. Alueelle tuodaan vuosittain myös noin 500-1000 m³ puhdasta turvetta, jota sekoitetaan hiekkaan. Tuotavien aineksien laatu varmistetaan ennen tuontia aistinvaraisesti sekä arvioimalla kelpoisuus alkuperäisen sijainnin ja käytön perusteella. Turpeesta tehdään myös kemiallinen ja mekaaninen analyysi. Alueelle ei tuoda mitään jätteenä luokiteltavia aineksia, vaan ainoastaan myytäviin tuotteisiin soveltuvaa kiviainesta ja turvetta. Alueella ei suoriteta minkään maa-aineksen muuntamistoimia.

Lajitteiden taloudellinen käyttö aiheuttaa sen, että suurta osaa toiminta-alueesta käytetään myös varastoalueena, ja kukin lajite kootaan paikkaan josta se on järkevästi kuormattavissa. Toiminta-alueella on hakemuksen vireilletulon aikaan useita tuhansien kuutioiden varastokasoja, joissa on eri hiekka- ja soralajikkeita myyntiä varten.

Koneet ja laitteet

Toiminnassa käytetään kaivinkoneita pintamaan kuorimiseen ja maan kaivamiseen, pyöräkuormaajia siirtokuljetuksiin ja lastauksiin sekä seulontalaitosta kiviainesten seulontaan. Kuorma-autoja käytetään soran ja hiekan kuljetuksiin. Kivien ja kallion murskaamiseen käytetään murskauslaitteistoa. Laitteistoja on tarpeen tankata toiminnan aikana.

Alueen koneiden tankkaus hoidetaan vain autosta, ylitäyttö kytkimellä varustetulla pistoolilla. Alueelle ei ole polttoaine eikä öljysäiliöitä. Alueella on aina esim.turvetta imeyttämistä varten.

Pohjavesilammen rakentaminen

Lampi muodostuu koilliskielekkeen eteläpuolelle. Lammen teko on aloitettu voimassa olevien lupaehtojen mukaisesti, ja etenee pohjoisesta jatkuen etelään. Lampi tehdään pieni osa kerrallaan siten, että pohjaveden pinnan yläpuolelle jätetään 0,5 - 1,0 m paksuinen suojakerros ja vasta tämän jälkeen kaivetaan syvemmälle, jolloin kone ei ole missään vaiheessa pohjavedessä, vaan ainoastaan kauha, jonka hydrauliohjain määrä on muutama litra. Lammen kaivamiseen riittää ns. normaali kaivinkone, koska lampi tehdään pienissä osissa. Kaivettu aines sijoitetaan alueella määrättyihin kohtiin, jotta alue pysyy järjestyksessä. Lampi ja sen ympäristö tehdään valmiiksi ja siistitään välittömästi soranoton edetessä etelään päin. Liitteenä olevaan karttaan merkitty lampi on kokonsa ja muotonsa puolesta viitteellinen. Kaivuvaiheessa toiminanharjoittaja muotoilee lammen sekä sen lähiympäristön yksityiskohdat ja luiskien jyrkkyyden siten, että lähtökohtana on lammen ja sen ympäristön mahdollinen tuleva virkistyskäyttö.

Insinööritoimisto GeoHydro Oy:n aikaisempia lupahakemuksia varten suorittamien kairausten ja myöhempien koekuoppien perusteella lammen vesisyvyys tulee olemaan 3-5 m. Lammen lopulliseen muodostumiseen kuluu 20-30 vuotta, koska markkinat määrittävät aikataulun.

Lammen arvioitu lopullinen pinta-ala olisi 3,7 ha ja siitä kaivettujen massojen arvioitu määrä 185 000 m³. Lammen luiskakaltevuutta ei määritetä, vaan sen annetaan muodostua itsestään luontaiseen muotoon. Alueen luontaiset rinnekaltevuudet ovat jyrkkiä. Ellei kallio ole esteenä, niin soraa otetaan lammen pinnan alapuolelta niin syvältä kuin on kaivurin ulottuvuus.

Sateisina aikoina virtaa koilliskielekkeen alueelta Supin lähteelle purona runsaasti vettä. Vesi on peräisin laajalta alueelta ympäristön kallio-, moreeni tai hiekka-alueelta, mutta ilmeisesti myös suon pohjakerroksista. Tämä vesi ohjataan valmistuvaan lampeen. Lammen rantavyöhykkeen ottotaso on suunniteltu pidettäväksi 1-2 m lammen vesipinnan yläpuolella. Taso tarkennetaan lammen lopulliseksi muodostuvan vesipinnan mukaan.

Maisemointi

Toiminnan loputtua kaikki rakennelmat ja laitteet puretaan ja viedään alueelta pois ja alue siistitään. Jälkihoidon tavoitteena on tehdä alueesta turvallinen ihmisille, eläimille ja ympäristölle. Ottoalueen jälkihoidon lähtökohtana on tekolammen ja sen ympäristön virkistyskäyttö, mihin liittyvät myös luontoarvot. Mm harjualueelle tyypillisiä, harvinaisia paahdeympäristöjä pyritään lisäämään maisemoinnissa. Luiskien kaltevuudeksi on suunniteltu 1:2. Kallionyppylöiden läheisyydessä esitetään luiskakaltevuudeksi nyppylöiden rinteiden jyrkkyyksiä, joka on jyrkempi kuin 1:2. Tätä ja myös sorarinteiden luiskajyrkkyyttä perustelemme alueen luonnollisella jyrkkäpiirteisyydellä.

Ottoalueelta poistettava humuspitoinen pintamaa levitetään kuopan pohjalle ja luiskiin lukuunottamatta lampialuetta, jossa ranta jätetään hiekkarannaksi. Suon laidalle voidaan laittaa valliksi pintamaata tai kauppakelvotonta maata pyrkimyksenä estää tai hankaloittaa suovesien pääsyä lampeen.

Koilliskielekkeelle johtavan kapeikon tien vasemmasta reunasta poistetaan suuret kivet ja tien reuna kallion nurkkaan asti luiskataan. Kuopan pohjaa käytetään väliaikaisesti tuotteen varastoalueena, joten se metsitetään vasta mahdollisten myöhempien ottolupien jälkeen. Muut alueen kalliot jätetään paljaksi soran oton saavuttaessa ne, pl. irtilouhittava kallio.

Toiminta-ajat ja melu

Alueella työskennellään pääosin arkisin ja lauantaisin klo 6-22 välisenä aikana. Soran kuljetukset voivat tapahtua ympäri vuorokauden, noin 250 vrk/v. Alueen syrjäisen sijainnin vuoksi tarvittaessa voidaan toimia 24 h/vrk, seitsemänä päivänä viikossa, ilman että siitä koituu häiriötä kenellekään. Seulonta ajoittuu kesäkuukausille, noin 100 vrk vuodessa. Murskausta ja louhintaa tehdään keskimäärin kolmena päivänä vuodessa, yhteensä enintään 49 päivää koko toiminta-aikana.

Liikenne

Liikennöinti ottoalueelle tapahtuu Kullaanlähteentien, Tervaslamentien ja UPM:n metsäautotien kautta. Liikenteen määrä ei tule aiemmasta juurikaan kasvamaan. Mikäli toiminta on ympärivuotista, keskimääräinen liikennöintimäärä on noin kolme rekkaa päivässä. Huomattava osa soraliikenteestä menee suoraan Urheiluopiston suuntaan metsäautotietä pitkin, käyttämättä Kullaanlähteen reittiä. Pysyvä tieoikeus on myönnetty 2014 (Kanta-Hämeen käräjäoikeus 9.9. 2014). Samalla on todettu ettei perusteita kulun kieltämiselle ole.

Tulevan lammen ympärille on alettu muodostamaan tiealuetta, joka jätetään metsittämättä. Ulkopuolisten kulku alueelle on estetty puomein sekä Kullaanlähteentien että Tervaslamentien suunnasta. Työmaa-alueella asiattomien liikkuminen on kielletty kylteillä. Myös putoamisvaarasta on varoitettu kyltein.

Maisema ja luonto

Hakemuksessa ei ole selvitetty alueen luontoarvoja muutoin kuin Kullaanlähteet -Natura-alueen osalta. Sen sijaan ELY-keskuksen lausunnossa on avattu alueen erityisiä luontoarvoja ja uhanalaisia/vaarantuneita lajeja (taimen, harsosammal, törmäpääsky).

Hakemusta on täydennetty pesimäajan ulkopuolella tehdyllä törmäpääskyselvityksellä. Ottoalueella todetaan pesineen törmäpääskyn säännöllisesti vuosina 2019-2024. Maastokäynnillä (15.4.2025) edellisvuotisia pesäkoloja ei havaittu, mutta pesintään soveltuvia rinteitä havaittiin koilliskielekkeen länsi- ja luoteisreunoilla sekä laajemman ottoalueen osan itäreunoilla.

Pohjavesi

Ottamisalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Urheiluopiston pohjavesialueen geologisen rakenneselvityksen (GTK 7.5.2012) mukaan tutkimuspaikan ja maa-ainesten ottamisalueen välillä kallio ulottuu pohjaveden pinnan yläpuolelle, joten maa-ainesten otolla ei liene vaikutuksia mahdolliseen vedenottopaikkaan tai muutoinkaan

Urheiluopiston pohjavesialueeseen (pohjavesipintojen korkeusero yli 5 metriä). Kullaanlähteen (Urheiluopiston pohjavesialueen) ja maa-ainesten ottoalueen pohjavedenpinnan korkeuserojen (noin 10 metriä) sekä alueita rajaavien kalliokynnysten vuoksi ko. alueet ovat hydrogeologisesti erillisiä pohjavesialtaita, joista molemmista pohjavesi purkautuu aluetta halkovaan rotkolaaksoon.

Jätteet

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaan ylijäämäkivi murskataan ja myydään. Alueesta on kuorittu jo yli 90% eli pintamaiden osuus on hyvin pieni. Pintamaat käytetään lammen ympäristön maisemointiin seulonnan jälkeen tai sellaisenaan paikasta riippuen. Jos alueelta löytyy silttiä, se sekoitetaan turpeen ja mullan sekaan ja myydään. Toinen mahdollinen käyttökohde siltille on lammen reunat/luiskat, sekä suon laitaan tulevan tien/ polun pohja. Risut myydään energiapuuksi. Kannot on suurimmaksi osaksi kuljetettu energiapuuterminaaliin murskattavaksi. Alueen hyvän sora/hiekkalaadun vuoksi jätettä ei pitäisi syntyä. Aineiden tarkalla lajittelulla saadaan esiintymän käyttö tehokkaaksi ja jätteen syntyminen vältettyä.

Yleinen viihtyvyys

Alueen lähistöllä ei ole asutusta. Pyöräilyreitti on ohjattu kulkemaan ottoalueen reunaa pitkin.

Ympäristövaikutukset ja niiden vähentäminen

Meluhaittoja ei ole hakemuksen mukaan todettu, mutta niitä voidaan tarvittaessa vähentää kääntämällä seulaa tai murskaa. Kallion osuus on niin pieni, ettei murskauspäiviä tule montaa vuodessa. Suurin osa murskattavasta aineksesta on seulanpääkiveä, kallion osuus on pieni. Murskauslaitteisto sijoitetaan koilliskielekkeelle.

Pölyämistä voidaan estää tarvittaessa kastelemalla tietä vedellä

Pohjaveden korkeutta tarkkaillaan putkesta jonka korko on +108,15 ja pohjaveden pinta 22.2.2024 oli +106,15. Terrisuo on ojitettu ja osa sen vesistä on ohjattu ruhjevyyöhykkeen puroon harjun poikki kaivetussa ojassa Suppien alueella.

Häiriötilanteet ja niihin varautuminen

Veden laatua havainnoidaan aistinvaraisesti (väri, haju, kiintoaines). Alueelle ei varastoida jätteitä, polttoaineita tai öljyjä tai muita kemikaaleja. Vain seulojen ja murskauslaitteiston tankkaus suoritetaan ottoalueella, ja muun kaluston tankkaus sekä huollot tehdään muualla. Koneille tehdään säännölliset ajoonlähtötarkastukset vuotojen varalta.

Polttoaineisiin on sekoitettu nykyään automaattisesti biodieseliä. Biohajoavan hydraulikkaöljyn käyttöä harkitaan tuotteiden laadun kehittyessä niin, että vahingon sattuessa puhdistustyö olisi mahdollisimman helppoa ja siinä päästäisiin mahdollisimman hyvään lopputulokseen. Tällä hetkellä on vielä parempi käyttää ns. perinteisiä

Viranomaislautakunta

§ 30

28.05.2025

hydrauliöljyjä, koska bioöljyt voivat liueta veteen ja painua pohjaan, kun taas perinteinen kelluu veden pinnalla ja on nopeammin sekä havaittavissa että poistettavissa.

Vahinkojen sattuessa toimitaan tilanteen vaatimalla tavalla. Alueella esimerkiksi varastoidaan turvetta, johon voidaan tarvittaessa imeyttää öljyä. Jos alueella syntyy haitallisen aineen päästö maaperään tai pohjaveteen, vuotokohta eristetään viipymättä ja aineen leviäminen estetään paikalla olevaa kuormaus- ja kaivuukalustoa käyttäen. Päästöistä ilmoitetaan välittömästi litin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta

Hakemuksessa ei ole arvioitu parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamista. Toiminta ei ole ympäristöluvanvaraista.

Tarkkailu

Lupahakemuksessa on esitetty toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailusta.

Käyttötarkkailu: Aistinvarainen lammen vedestä.

Pohjavesitarkkailu: Pinnankorkeus pohjavesiputkesta neljä kertaa vuodessa.

Melu- ja pölytarkkailu: Aistinvarainen.

Hakijan esitys vakuudeksi

Hakija esittää, että voimassa olevan luvan vakuus yhteensä 49 600 e jätettäisiin voimaan nyt haettavaa lupaa koskien. Perusteena se, että maisemointia tehdään jo ottoaikana, ja että lammen osuus pinta-alasta vähentää muotoilun ja muun maisemoinnin tarvetta

.

ASIAN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Kuulutus hakemuksesta sekä hakemus liitteineen on julkaistu litin kunnan verkkosivuilla 6.2.2025 ja se on ollut nähtävillä 17.3.2025 saakka. Nähtävilläoloajan hakemus liitteineen on ollut nähtävillä myös litin kunnan kirjastolla sen aukioloaikoina. Kuulutuksesta tiedotettiin kirjeitse lähialueen kiinteistöjen omistajia sekä sähköisesti Heinolan kaupunkia ja vesilaitosta.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunto Hämeen ELY-keskukselta ja litin kunnalta. litin kunta ei lausunut asiasta. Lausunnot ovat kokonaisuudessaan päätöksen oheismateriaalina.

Hämeen ELY-keskus on antanut kaksi lausuntoa, joista jälkimmäinen on annettu 17.4.2025 toiminnanharjoittajan hakemukseen tekemistä täydennyksistä. 10.4.2025 päivätyssä lausunnossaan se on todennut seuraavaa:

“- Kymen laakson vaihemaakuntakaavassa Maaseutu ja luonto 2009 maa-ainestenottoalue (EOM 1782 Terrisuo) sijaitsee kuitenkin hakemuksen mukaisen ottamisalueen koillispuolella. Perusteita luvan myöntämiseksi 10 vuotta pidemmäksi ajaksi ei ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ole.

Hakemuksen mukaan ottotoiminta ei ulottuisi suojellulle kallioalueelle. Suunnitelmapiirustusten mukaan kaivualue kuitenkin ulottuu arvokkaalle kallioalueelle noin hehtaarin laajuudelta kaivualueen pohjoisosassa. ELY-keskus katsoo, että ottoa ei tule laajentaa kallioalueella. Maa-aineksen oton laajentamisesta Läpiänjärven rotkolaakson valtakunnallisesti arvokkaalla kallioalueella aiheutuisi maa-ainelain 3 §:n tarkoittamaa luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista.

Ottoalueen eteläreunasta n. 600 metrin päässä sijaitsee Kullaanlähteet - Natura-alue (FI0404011). Kullaanlähteet on 6 hehtaarin melko luonnontilainen lähteikkö, jonka alueella on muutama harvinaisen iso lähdelampi. Lähdelampien reunoilla on nevaa. Suurin lähdelampi on noin 0,5 ha ja pienimmät yhteensä noin 0,2 ha.

Ottamisalueelta ei ole pohjaveden virtausyhteyttä sen länsipuolella sijaitsevalle Urheiluopiston pohjavesialueelle. Hanke ei vaaranna pohjaveden laatua tai määrää pohjavesialueella tai Kullaanlähteiden Natura-alueella. Ottamisalueen pohjaveden todennäköinen virtaussuunta on luoteeseen/länteen kohti Kullaanlähteiltä laskevaa puroa. Ainakin osa ottamisalueella muodostuvasta pohjavedestä purkautuu myös ottamisalueen ja puron välillä sijaitseviin ojiin ja lähdelampeen, nk. Supin lähteeseen. Kullaan lähteiltä laskeva puro on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen. Supin lähteen kohdalla Kullaanlähteiden laskupurolla esiintyy lähdepurojen lajistosta ainakin vaarantunutta (VU) harsosammalta.

Kullaanlähteiltä Läpiänjärven kautta Konniveden Tamppilahteen laskevassa purossa esiintyy taimenta, ja eteläiset taimenkannat on määritelty erittäin uhanalaisiksi (EN). Puroon on muodostunut miltei koko matkalle melko vahva taimenkanta, ja sähkökalastustietojen perusteella poikasten ylivuotinen säilyvyys on huomattavasti parempi kuin monissa muissa kohteissa. Tämä tekee kohteesta erityislaatuinen. Maa-aineksen otto saattaa vaarantaa taimenkannan tilaa, mikäli toiminnalla muutetaan puroon purkautuvien vesien laatua tai määrää.

Alueella käytettävien aineiden, koneiden ja laitteiden sijoitus-, säilytys- ja tankkauspaikat on rakennettava ja toiminta muutoinkin järjestettävä niin, ettei toiminnasta voi aiheutua pohjaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa. Polttoainesäiliöiden sekä murskaus- ja seulptalaitteistojen vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet.

Hakemuksessa ei ole selvitystä alueella muodostuvien hulevesien käsittelystä ja johtamisesta. Hakemusta tulee täydentää suunnitelmalla hulevesien käsittelystä ja johtamisesta tarvittaessa hankkeen eri

vaiheessa. Suunnitelmassa tulee huomioida kaikissa alueelle suunnitelluissa toiminnoissa muodostuvat hulevedet. Ottamisalueelta tai sen kautta ei saa johtaa käsittelemättömiä vesiä puroon tai Supin lähteeseen. Terrisuon laidan läheisyydessä tulee ottamisessa noudattaa varovaisuutta niin, ettei suon vesiä pääse valumaan ottamisalueelle.

Hakemusta tulee täydentää myös suunnitelmalla maa-ainesten oton, altaan kaivun ja jälkihoidon vaiheistuksesta. Vaiheistus tulee tehdä niin, että kerralla avoinna olevan ottamisalueen pinta-ala ei ole yli 4 ha.

Jatkossa tulee pohjaveden pinnan korkeuden tarkkailun lisäksi tarkkailla myös ottamisen vaikutusta pohjaveden laatuun. Tarvittaessa alueelle tulee asentaa uusi pohjaveden laadun seurantaan soveltuva muovinen pohjaveden havaintoputki. Myös Supin lähteen veden laatu tulee selvittää vähintään kertaalleen ennen maa-ainesten oton jatkamista.

ELY-keskuksen tietojen mukaan ottoalueella on tehty havaintoja erittäin uhanalaisista (EN) törmäpääskyistä. Viimeisimmät havainnot ovat vuodelta 2022, jolloin itärinteessä oli 40 törmäpääskyjen pesää. Törmäpääskyjen nykyinen esiintyminen ja nykyiset pesäpaikat suunnittelualueella tulee selvittää, jotta toiminnan vaikutus pystytään arvioimaan. ELY-keskus huomauttaa, että törmäpääskyjen pesät ovat luonnonsuojelulain uudistuksen myötä ympärivuotisesti rauhoitettuja, sillä rauhoitettujen lintujen pesäpaikkojen suojelua on lain 70 §:n kolmannen momentin mukaisesti laajennettu koskemaan myös lisääntymiskauden ulkopuolista aikaa sellaisilla lajeilla, joilla on säännöllisesti vuodesta toiseen käytössä oleva pesä. Pesien hävittämiseen tarvitaan luonnonsuojelulain (9/2023) 83 § mukainen poikkeuslupa. Liitteenä ohje törmäpääskyjen huomioimiseen maa-aineenottoalueilla.

ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa huomioidaan maa-aineksenoton seurauksena syntyneet paahdeympäristöt ja mahdollisuuksien mukaan edistetään harjukasvillisuuden kehittymistä alueella. Jälkihoidossa suositellaan arvioivan, voidaanko alueella muodostaa uusia törmäpääskyille soveltuvia rinteitä.

ELY-keskus totesi hakemuksen olevan puutteellinen ja kehotti pyytämään uutta lausuntoa, jos hakemusta täydennetään. 17.4.2025 täydennettyyn hakemukseen se antoi lausuntonsa 7.5.2025 seuraavasti:

"Hulevedet

Lupamääräyksillä tulee varmistaa, että vesien käsittelyä tarvittaessa tehostetaan niin, ettei vesien johtamisesta voi aiheutua puroon tai lähteen veden laadun tai määrän haitallista muuttumista.

Vaiheistus

Aluetta tulee maisemoida mahdollisuuksien mukaan oton edetessä.

Törmäpääskyt

Hakemusta on täydennetty lausunnolla törmäpääskyn esiintymisestä (Enviro Oy, 17.4.2025). Ottoalueella todetaan pesineen törmäpääskyn säännöllisesti vuosina 2019–2024. Alueelle tehtiin maastokäynti 15.4.2025 eli ennen törmäpääskyjen saapumista. Alue kierrettiin läpi ja havainnoitiin edellisvuotisia pesäkoloja ja arvioitiin lajille soveltuvia rinteitä. Edellisvuotisia pesäkoloja ei havaittu. Soveltuvia rinteitä havaittiin erillisen

koillisosan länsi- ja luoteisreunoilla sekä laajemman ottoalueen osan itäreunalla.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan selvityksen perusteella törmäpääskyjen nykyisestä esiintymisestä ottoalueella jää epävarmuutta, sillä selvitys on tehty pesimäajan ulkopuolella eikä sisällä valokuvia tai esitä kuljettua reittiä. Olemassa oleva lajitieto on kuitenkin haettu tietokannoista (Lajitietokeskus ja Tiira) asianmukaisesti ja törmien soveltuvuus törmäpääskyille on arvioitu asiantuntevasti.

Hakija ilmoittaaolevansa valmis huomioimaan törmäpääskyt maisemoinnissa. ELY-keskus huomauttaa, että törmäpääskyt on huomioitava koko toiminta-aikana. Törmäpääskyjen pesät ovat luonnonsuojelulain uudistuksen myötä ympärivuotisesti rauhoitettuja, sillä rauhoitettujen lintujen pesäpaikkojen suojelua on lain 70 §:n kolmannen momentin mukaisesti laajennettu koskemaan myös lisääntymiskauden ulkopuolista aikaa sellaisilla lajeilla, joilla on säännöllisesti vuodesta toiseen käytössä oleva pesä. Pesien hävittämiseen tarvitaan luonnonsuojelulain (9/2023) 83 § mukainen poikkeuslupa. Ottoalueelta on tarpeen selvittää tällaisten toistuvasti käytössä olleiden pesätörmien sijainti ja rauhoittaa ne toiminnalta. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti pesätörmän oletetaan olleen toistuvasti käytössä, ellei sen voida varmuudella osoittaa olevan ensimmäistä kertaa käytössä. ELY-keskus suosittelee, että törmäpääsky-yhdyskunnan tilaa seurataan vuosittain, sillä lain edellyttämä lajin huomioiminen alueella voi muuttua tilanteiden mukaan. Liitteenä ohje törmäpääskyjen huomioimiseen maa-aineenottoalueilla, johon on koottu kattavasti lisätietoa asiasta.

Hämeen ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta on mahdollista toteuttaa siten, ettei se ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:n rajoitusten kanssa. Lupaharkinnassa tulee ottaa huomioon myös Hämeen ELY-keskuksen 10.4.2025 lausunnossa esitetyt asiat.”

Heinolan kaupunki on 17.3.2025 päivätyssä lausunnossaan todennut seuraavaa:

“Heinolan kaupunki katsoo haetun maa-ainesten ottamisen jatkamisen pääsääntöisesti luontevana maankäytöllisestä näkökulmasta.

Heinolan kaupunki laatii kuitenkin lähivuosina laajaa Vierumäki-Urheiluopisto- Konnivesi -osayleiskaavaa. Sen yhtenä tavoitteena on mahdollistaa Urheiluopiston alueen toimintojen ja elinvoimaisuuden kehittämistä. Uusia majoittumis- ja asumisalueita suunnitellaan mahdollisesti myös nykyisten korttelialueiden itäpuolelle. Siksi on merkittävää, että maa-ainesten otosta ei jatkossakaan tule muodostua melu-, pöly- ja liikennehaittoja.

Osayleiskaavan suunnittelussa huomioidaan yhteistyöllä maanottoalueen toiminnot ja liikennejärjestelyt. Lisäksi tarkastellaan virkistysalueiden ja -reittien yhteneväisyyttä ja toiminnallisuutta kattavasti myös kuntarajan yli, molempiin suuntiin. Lupahakemuksessa esitetty tekolammen muodostaminen voi myös edistää virkistyskäyttöä, kun alueen jälkihoito ja maisemointi hoidetaan lupahakemuksen tavoitteellisuustasolla.

Maa-ainesten otolla ei toistaiseksi ole ollut haittavaikutuksia vain alle kilometrin etäisyydellä sijaitsevaan Kullaanlähteen alueeseen, jossa on pohjavesi- ja luonnonsuojelualueita sekä Heinolan kaupungin vesilaitoksen vedenottamo.

Heinolan kaupungin pääkommentti tähän lupahakemukseen on, että edelleen sen päätöskäsittelyssä sekä jatkuvasti myös maa-ainesten valvontasuunnitelman mukaisissa tarkastuksissa tulee varmistaa, ettei Kullaanlähteen vedenottamolle muodostu haittavaikutuksia.”

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta ei toimitettu yhtään mielipidettä tai muistutusta määräaikaan mennessä. Toiminnanharjoittaja on toimittanut hakemuksen liitteenä Vierumäkiyhtiöiden 15.1.2025 päivätyn kannanoton maa-ainesten otosta. Kannanotossa puolletaan maa-ainesten ottoa kyseisellä alueella ja alueen jälkikäyttö virkistysalueena ja arvokkaana luonnon monimuotoisuuden kohteena toivotaan huomioitavan jälkihoitosuunnitelmassa. Kannanotto on kokonaisuudessaan päätöksen oheismateriaalina.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalta pyydettiin vastine toimitettuihin lausuntoihin sekä täydennystä hakemukseen lausuntojen pohjalta. Vastine ja täydennykset ovat kokonaisuudessaan päätöksen oheismateriaalina. Täydennykset sisälsivät mm. törmäpääskyselvityksen, lisätietoja vaiheistuksesta, suunnitelman hulevesien käsittelystä sekä hakemuksen aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta. Hakijalta pyydettiin vastine ELY-keskuksen toiseen lausuntoon, mutta se ilmoitti puhelimitse, ettei anna vastinetta jälkimmäisestä lausunnosta. 17.4.2025 päivätyssä vastineessaan hakija on todennut seuraavaa:

Vastine Hämeen ELY-keskuksen lausuntoon:

“Kaava / Kallisarvoinen kallio alue /perusteet 15 vuoden luvalla:

- - Pohjoisrinne on ainoastaan maisemoitu toimestamme edellisen toimijan jäljiltä, ympäristötarkastajan pyynnöstä. Asia on tarkastus pöytäkirjassa (2023) todettu tehdyksi hyväksytysti.

Pohjoinenalue on ilmakuviin perusteella avattu ennen vuotta 2011, jolloin alueelle on ollut ottolupa edellisellä toimijalla. Suojelu alue on perustettu paikkatieto ikkunan mukaan vuonna 2007, jolloin edellisen toimijan lupa on ollut jo voimassa.

Olemme tiedostaneet hakemuksessa ettei pohjoiselle kallio-alueelle ole haettu ottolupaa, vaikka jossain kartta kuvassa siltä saattaa vaikuttaakin, Alue ei tule laajenemaan nykyisestä kohti pohjoista. - -

Otto alueemme on ollut käytössä jo yli 30 vuotta, useammalla toimijalla, ja on suhteellisen laaja (n.11 hehtaaria) Alue on jo valmiiksi kuorittu lähes koko alaltaan, ja pohjavesilammen rakentaminen on aloitettu.

Alueella on erittäin hyvä hiekan laatu, ja esimerkiksi vastaavaa kasvualustoissa käytettävää hiekkaa on tietojemme mukaan saatavilla vain yhdestä paikasta meidän lisäksi Suomessa. Lammenalaisista kerroksista on löytynyt hyvä aines esim. Kapillaari kerroksiin sekä salaojiin. Hienompi

aines on ns. vesipestyä ja betoni teollisuus on osoittanut kiinnostusta siihen. Tämän hienomman hiekan käyttö vesien suodattamiseen on myös todennäköistä. Tällö hetkellä toimitamme suodatus hiekkaa esim. Kymijärven hapettoman veden puhdistukseen. (Kariston suodatin) Maa-aineksia riittää kysynnästä ja suhdanteista riippuen pitkäksi aikaa, mikä on mielestäni yksi syy 15 vuoden luvan myöntämiselle. - -

Hulevedet:

- Aluella aloitettu lampi toimii tällä hetkellä myös selkiytys altaana Lampeen on asennettu pohjavesistä väitelleen fil.tohtori Lauri Pönkän ohjeiden mukaan toteutettu purkuputki, jolla voidaan tarpeen mukaan säätää lammen veden pintaa.

Esim. Runsaiden sateiden jälkeen jos vesi näyttää hienoaines pitoiselta, annetaan veden ensin selkiytyä ennen kun sitä lasketaan maastoon imeytymään, jos lammen veden pinnan lasku on tarpeellista. Lampi parantaa pintavesien hallittavuutta. Suuri osa alueen hulevesistä imeytyy hiekkaan Lauri Pönkän mukaan lampi ei muodosta riskiä alueen alapuolella virtaavalle purolle Seurattuani puroa ja sen virtausta 13 vuotta, olen havainnut kovien sateiden jälkeen virtauksen kasvaessa pientä hetkellistä sameutta. Eroa ottoalueen ylä ja alapuolella ei ole.

Lampi /vaiheistus

Lampea kaivetaan ensin 0,5-1m pohjaveden yläpuolelle, jonka jälkeen kaivanto syvennetään. Kaivattaessa purkuputki käännetään ns. Yläasentoon jolloin veden noustessa sille jää aikaa selkiytyä ennen mahdollista imeytymistä maastoon. Alue on kokonaisuudessaan auki kuorittu jo n.10-15 vuotta sitten. Ottamista ja sen suuntia määrittää eri materiaalien laadut. Suodatin hiekat, turvahiekat, katehiekat ja kasvualusta hiekat sijaitsevat pääosin alueen etäitäosissa Kun taas rakennus materilaalit pääosin koilliskielekkeen ja lammen kohdilla. - -"

Vastine Heinolan kaupungin lausuntoon:

Tähän astisen kokemuksen mukaan huolta melu tai pölyhaitasta ei ole, maa-ainesten otto alue sijaitsee n.30 metriä alempana kun Urheiluopiston alue. Läpiänlaakso alueiden välissä muodostaa hyvän esteen pölyn sekä äänen kulkeutumiselle.

Mökki alueiden, sekä Urheilu-opiston laajeneminen on ollut meille suuri työllistäjä, ja sopiva etäisyys aluiden välillä tukee taloudellista sekä ympäristöystävällistä rakennus tapaa.

Kullanlähteen vedenottamoon vaikutus maa-ainesten otolla on epätodennäköinen, veden virtaus suunta on kullanlähteeltä kohti otto- aluetta, ja kultanlähde on n.10 metriä korkeammalla kun ottoalueemme. - -"

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN RATKAISU

Esittelijä

Ympäristönsuojelutarkastaja Taru-Tiina Kalliokuusi

Päätösehdotus

litin kunnan viranomaislautakunta on tarkastanut Koneurakointi J&M Lehtonen Oy:n maa-ainestenoton ja murskauksen lupahakemuksen. Toiminnan tulee tapahtua lupahakemuksen, ottamissuunnitelman ja seuraavien lupamääräysten mukaisesti:

Yleiset toimintaa koskevat määräykset

1. Ennen maa-ainesten ottamistoiminnan aloittamista on alueella suoritettava aloitustarkastus. Aloitustarkastuksen suorittaa valvontaviranomainen pyydettäessä. Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee vakuuden olla hyväksytty. (MAL 11, 12, 14 §; Maa-ainesA 7 §)
2. Ottamissuunnitelman mukaisesti 8,7 hehtaarin alueelta saa ottaa hiekkaa, soraa, kiviä ja kalliota yhteensä 419 000 k-m³, josta kallion osuus on 10 000 k-m³. Kalliota ja kiviä saa murskata hakemuksessa esitetyillä alueilla (kolme kohtaa), koko toiminta-aikana yhteensä enintään 49 päivää, joista on päätöksentekoaikaan käytetty yhteensä 8. Lisäksi koko 11,1 ha toiminta-alueella saa tehdä maa-ainesten ottamiseen liittyviä oheistoimintoja, kuten seulontaa ja maa-ainesten sekoittamista ja varastointia.
3. Alueelle saa kaivaa ottosuunnitelman mukaisesti noin 3,7 hehtaarin ja 3-5 metriä syvän tekolammen, syvimmillään kalliopinnan tasoon. Lammen pohjan korko vaihtelee arviolta +104 ... +106 välillä. Lammen veden syvyys tulee olla vähintään 3 metriä. Lampialueella ja sen ranta-alueella ei tehdä massanvaihtoa.

Ottamista ei saa ulottaa ottamissuunnitelmassa esitettyä alinta ottotasoa alemmaksi: koilliskielekkeellä +115 m (N2000) ja lammen ympärillä +112 m. Koilliskielekkeellä ja lammen ulkopuolella pohjaveden pinnan yläpuolelle on jätettävä kuitenkin vähintään kahden metrin suojakerros.

Maa-ainesten ottaminen on järjestettävä ja toteutettava siten, että esiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti sekä muilta osin kestävän käytön periaatteiden mukaisesti. (MAL 1a, 3, 11 §)

4. Alueelle voidaan vastaanottaa ja varastoida kerrallaan enintään 1 000 m³ pilaantumaton hyötykäyttökelpoista kiviainesta, jota käytetään eri lajitteiden tuottamiseen. Alueelle voidaan varastoida kerrallaan enintään 1000 m³ puhdasta turvetta, jota sekoitetaan hiekkaan.

Muita maa-aineksia ei saa vastaanottaa tai varastoida alueella ilman valvontaviranomaisen kirjallista suostumusta. (MAL 11 §)

5. Ottaminen tulee toteuttaa vaiheittain ottamissuunnitelman mukaisesti ja maisemoida rintaukset ottamisen edetessä aina mahdollisuuksien mukaan. Ottamisen edetessä tulee esittää tarkennettu suunnitelma maisemoinnista, lupamääräykset 13 ja 19 huomioiden. (MAL 3, 11 §; Maa-ainesA 6, 8 §)
6. Ottamisalue on merkittävä maastoon selvästi näkyvin merkein siten, että merkit säilyvät paikoillaan koko ottamistoiminnan ajan.

Korkeusasema on oltava nähtävillä jokaisella aktiivisella ottokohdalla. Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on estettävä. (MAL 11 §; Maa-ainesA 6-7 §)

Melu ja pöly

7. Murskaus- ja louhintajaksoista tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle vähintään kaksi viikkoa ennen toiminnan aloittamista.

Kovaaäänistä toimintaa, kuten louhintaa, rikutusta, murskausta ja seulontaa, tulee välttää arkisin klo 22-07 välisenä aikana sekä viikonloppuisin ja arkipyhinä.

Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriölle alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Mikäli toiminnasta epäillään aiheutuvan melu-, tärinä tai pölyhaittaa häiriölle alttiissa kohteissa, valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä tai rajoittaa toiminta-aikoja melun ja pölyn torjumiseksi.

Liikenteen ja ottamistoiminnan aiheuttamaa pölyämistä tulee tarvittaessa vähentää vedellä kastelemalla sekä teknisillä keinoilla, kuten koteloinnein. (MAL 9, 11 §; Maa-ainesA 6-7)

Maaperän, pohjaveden ja luontoarvojen suojele

8. Toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu puron tai lähteen (Supin lähde) veden laadun tai määrän haitallista muuttumista. Kiintoaineen erottamiseksi ympäristöön päätyvät vedet on tarvittaessa johdettava selkeytysaltaan kautta tai käytettävä muuta vastaavaa vesien tehostettua käsittelyä. (MAL 3, 9, 11 §)
9. Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään, pinta- ja pohjaveteen on estettävä. Alueella tulee olla varattuna riittävästi imeytysainetta ja muuta torjuntakalustoa (esim. öljypuomi) öljyvahinkojen varalta.

Seula- ja murskauslaitosten sekä mahdollisten muiden koneiden tai kemikaalien sijoituspaikkojen maaperän on oltava tiivistetty ja reunoiltaan korotettu. Alueella käytettävien polttoaineiden ja muiden nestemäisten kemikaalien vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet. Koneiden huoltotoimenpiteet tulee pääsääntöisesti tehdä muualla kuin toiminta-alueella. (MAL 11 §; Maa-ainesA 6 §)

10. Lammen kaivuun on tehtävä siten, ettei kone missään vaiheessa kauhaa lukuunottamatta ole kosketuksissa pohjaveteen. (MAL 9, 11 §)
11. Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viipymättä onnettomuuden tai häiriötilanteen edellyttämiin torjunta- tai korjaustoimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haitallisten ympäristövaikutusten

vähentämiseksi. Aiheutuneiden ympäristövaikutusten selvittäminen on aloitettava tilanteen edellyttämässä laajuudessa pelastus- ja valvontaviranomaisen kanssa sovittavalla tavalla. Lisäksi on tehtävä korjaavat toimenpiteet vastaavan tapauksen toistumisen estämiseksi.

Toiminnanharjoittajan on perehdytettävä alueella työskentelevät häiriötilanteiden varalle. Sen on huolehdittava, että työntekijät ja aliurakoitsijat ovat tietoisia maa-ainesluvan velvoitteista. (MAL 11 §; Maa-ainesA 6§)

12. Uhanalaisen törmäpääskyn pesinnän häirintä sekä pesien vahingoittaminen on kielletty ympärivuotisesti koko toiminta-alueella ja koko toiminta-aikana.

Ottoalueella on tehtävä selvitys toistuvasti käytössä olleiden pesätörmien sijainti ja rauhoittaa ne toiminnalta. Selvitys tulee tehdä vuoden 2025 pesimäkauden aikana. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti pesätörmän oletetaan olleen toistuvasti käytössä, ellei sen voida varmuudella osoittaa olevan ensimmäistä kertaa käytössä. Tarvittaessa poikkeamista pesätörmien rauhoittamisesta (luonnonsuojelulaki 9/2023 83 §) voi hakea luonnonsuojelulain valvontaviranomaiselta.

Törmäpääskyjen pesintää tulee seurata vuosittain erityisesti pesinnän aikaan, yleensä touko-kesäkuun aikana. (MAL 3, 11 §; Maa-ainesA 6 §)

13. Alueelle tulee mahdollisuuksien mukaan jättää uusille törmäpääskyille soveltuva rintausta ennen maisemointia tehtävän erillisen kartoituksen ja suunnitelman mukaisesti. Kartoituksessa ja suunnitelmassa on huomioitava maalajin potentiaalinen soveltuvuus ja riittävyys törmäpääsky-yhdyskunnalle. Kartoitus on tehtävä ennen pesätörmille potentiaalisten rintausten luiskaamista. Myös mahdolliset paahdeympäristöt ja harjukasvillisuus on suositeltavaa huomioida maisemoinnissa ja luontokartoituksessa. Huom. lupamääräykset 5 ja 19. (MAL 11 §; Maa-ainesA 6 §)

Toiminnassa syntyvien jätteiden käsittely

14. Toiminta-alueen jätehuolto on järjestettävä jätelain (646/2011) ja sen nojalla annettujen säädösten mukaisesti siten, että toiminnasta ei aiheudu ympäristön roskaantumista, maaperän pilaantumista eikä haittaa terveydelle tai ympäristölle. Toiminnassa tulee noudattaa voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä. (MAL 11 §; Maa-ainesA 6 §)
15. Toiminnanharjoittajan on noudatettava kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa. Se on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava vähintään viiden vuoden välein ja siitä on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. (MAL 5 a §, 11 §)

Tarkkailu, kirjanpito ja raportointi

16. Ensimmäisenä toimintavuotena 2025 tulee Supin lähteestä ja pohjaveden tarkkailuputkesta ottaa näytteet, joista teetetään laajat analyysit.

Tämän jälkeen näytteet on otettava vuosittain pohjaveden tarkkailuputkesta. Vuosittain siitä tehdään suppea analyysi ja joka kolmas vuosi laaja analyysi.

Suppea analyysipaketti: Lämpökestoiset koliformiset bakteerit, Aistinvarainen arviointi, KMnO_4 -luku, pH-luku, Sähkönjohtavuus, Happi, Kovuus, Kloridi, Sulfaatti, Sameus, Rauta, Mangaani, Mineraaliöljy $\text{C}_{10}\text{-C}_{40}$.

Laaja analyysipaketti: Lämpökestoiset koliformiset bakteerit, aistinvarainen arviointi, Alkaliniteetti, Alumiini, Ammonium, Fluoridi, Happi, Kloridi, KMnO_4 -luku, Kokonaiskovuus, Lämpötila, Mangaani, Nitraatti, pH-luku, Rauta, Sameus, Sulfaatti, Sähkönjohtavuus, Väri, Mineraaliöljy $\text{C}_{10}\text{-C}_{40}$.

Näiden lisäksi pohjaveden pinnan tarkkailua on tehtävä pohjavesiputkesta neljä kertaa vuodessa jaksottuen tasaisesti koko vuodelle.

Tarvittaessa alueelle tulee asentaa uusi pohjaveden laadun seurantaan soveltuva muovinen pohjaveden havaintoputki. Asennussuunnitelma tulee hyväksyttävä etukäteen valvontaviranomaisella. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa tai tarkentaa pinta- ja pohjaveden laadun seurantaan koskevia määräyksiä.

Näytteenotto tulee tehdä sertifioitujen näytteenottajan toimesta ja tulokset on toimitettava kuukauden kuluessa tulosten valmistumisesta valvontaviranomaiselle.

(MAL 11 §; Maa-ainesA 6 §)

17. Käytettyjen kemikaalien ja polttoaineiden laatu- ja kulutustiedoista sekä alueella syntyvistä vaarallisista jätteistä, niiden määrästä ja toimituspaikoista on pidettävä kirjaa.

Kirjanpito sekä muut toimintaan ja jätteisiin liittyvät asiakirjat on säilytettävä vähintään kuuden vuoden ajan ja pyydettyä esitettävä valvontaviranomaiselle. Yhteenveto edellisen vuoden toiminnasta ja kirjanpidosta on toimitettava valvontaviranomaiselle vuosittain 31.3. mennessä.

(MAL 11 §; Maa-ainesA 6 §)

18. Maa-ainesten vuotuisesta ottamismäärästä ja pohjavesinäytteiden tuloksista tulee tehdä kirjallinen ilmoitus vuosittain tammikuun loppuun mennessä valtakunnalliseen NOTTO-järjestelmään. Ottamisilmoitus tehdään myös silloin, kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai keskeytynyt. (MAL 23 a §; Maa-ainesA 9 §)

Toiminnan keskeyttäminen, muuttaminen tai lopettaminen

19. Toiminta-alue on saatettava toiminnan loputtua sellaiseen kuntoon, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa eikä turvallisuusriskiä.

Ennen lopettamista luvan haltijan on esitettävä suunnitelma mahdollisten rakenteiden poistamisesta, maaperän ja pohjaveden mahdollisen pilaantumisen selvittämisestä sekä suunnitelluista puhdistustoimenpiteistä.

Maa-ainestenottoalueen jälkihoito tulee suorittaa ottamissuunnitelman mukaisesti luvan voimassaolon aikana. Luiskattavien rintausten kaltevuus on toteutettava kuitenkin soveltuvin osin vähintään 1:2,5 kaltevuuteen. Alueelle jäävät jyrkänteet on suojattava pysyvillä lohkeilla tai vastaavilla rakenteilla. Maisemoinnissa käytettävien maa-ainesten tulee olla puhtaita ja tarkoitukseen sopivia. Alueelle maisemointia varten mahdollisesti tarvittavat maa-ainekset tulee hyväksyttää valvontaviranomaisella etukäteen. Ulkopuolelta tuotavia maa-aineksia tulee kuitenkin välttää. Myöhemmin tarkentuvat suunnitelmat jälkihoitotoimenpiteistä (huom. lupamääräykset 5 ja 13; esim. törmäpääskytörmä, paahdeympäristöt ja harjukasvillisuuden edistäminen) tulee hyväksyttää valvontaviranomaisella. (MAL 11 §, Maa-ainesA 8 §)

20. Toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisesta muutoksesta, keskeyttämisestä, lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen tai lupa on ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksellä toiminnanharjoittajan hakemuksesta lopetettu.

Kun maa-ainesten otto tai luvan voimassaolo on päättynyt, tulee luvan haltijan pyytää valvontaviranomaiselta lopputarkastusta viimeistään kuukauden kuluttua em. ajankohdasta. (MAL 13 a, 16, Maa-ainesA 7 §)

21. Jos luvan haltija on asetettu konkurssiin eikä lupaa kuuden kuukauden (6 kk) kuluessa konkurssin alkamisesta ole siirretty toiselle tai konkurssipesä ole ilmoittanut jatkavansa ottamistoimintaa, lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen raukeaa ja lupaan liittyvät velvoitteet on täytettävä jo otetun maa-aineksen osalta. Mikäli konkurssipesä jatkaa ottamistoimintaa, tehdään jatkamisesta ilmoitus lupaviranomaiselle (MAL 16 a §)

RATKAISUN PERUSTELUT

Maa-ainesluvan myöntämisen edellytykset

Lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkitessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Hakija on esittänyt asianmukaisen hakemuksen ja ottamissuunnitelman. Hakemuksen, ottamissuunnitelman ja lupamääräysten mukaisesti

toteutettuna maa-ainesten oton voidaan katsoa olevan maa-aineslain mukaista. Ottaminen ei aiheuta kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa eikä tärkeän pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Alueella on otettu hiekkaa ja soraa jo aikaisempien lupien puitteissa. Luvalla on tarkoitus ottaa loppuun jäljelle jäänyt maa-aines. Verrattuna aikaisempaan, olosuhteet eivät ole merkittävästi muuttuneet, pohjaveden tila ei ole oletettavasti heikentynyt ja maaperässä ei ole todettu pilaantumista, joten maa-ainesluvan myöntämiselle ei näiltä osin ole estettä.

Hakija on esittänyt erityisiä perusteluja luvan myöntämiseksi viideksitoista vuodeksi. Hankkeen laajuuteen, suunnitelman laatuun ja muihin aineiden ottamisessa huomioon otettaviin seikkoihin nähden luvan myöntäminen viideksitoista vuodeksi voidaan katsoa sopivaksi.

Lupamääräysten perustelut

Maa-ainestenottoalue tarkastetaan ennen ottamistoiminnan aloittamista tarvittavien merkintöjen varmistamiseksi. Merkinnät tulee säilyä paikallaan ottamistoiminnan omavalvonnan ja viranomaisvalvonnan helpottamiseksi. Vakuudella varmistetaan toimintapaikan jälkihoitotoimenpiteiden loppuunsaattaminen. Tuotavien maa-ainesten määrä on rajoitettu yhden vuoden käyttömäärää vastaavaksi, jottei niiden määrä alueella kasva tarpeettoman suureksi. Jälkihoitosuunnitelma on jo hakemuksessa esitetty alustavaksi ja myöhemmin päivitettäväksi. (Lupamääräykset 1-6)

Melua ja pölyä aiheuttavaa toimintaa tulee lähtökohtaisesti välttää erityisesti loma-asumisen kiinteistöille aiheutuvien mahdollisten haittojen ehkäisemiseksi. Toistaiseksi viranomaisen tietoon ei ole tullut haittailmoituksia. Harjun muodostaman luontaisen meluesteen ja pitkän etäisyyden vuoksi melun ja pölyn ei ennalta arvioiden oleteta olevan erityisen haitallista lähialueen kiinteistöille. Heinolan kaupunki on lausunnossaan kertonut laajentavansa asuinalueita lähemmäksi maa-ainesten ottoaluetta. Jos nykyisillä tai tulevilla asuinalueilla tai tienpitoon liittyen on syytä epäillä aiheutuvan haittaa, voidaan toimintaa rajata lähemmäksi MURAU-asetuksen rajoja. Yö-, viikonloppu- ja arkipyhäaikaan kuuluva melu koetaan lähtökohtaisesti häiritsevämpänä. Ilmoittamisvelvollisuudesta on määrätty asianmukaisen valvonnan mahdollistamiseksi. (Lupamääräys 7)

Luvanhaltijan tulee vastata kaiikista lähikiinteistöille aiheuttamistaan haitoista, ellei niitä ole pidettävä vähäisinä. Puron ja lähteen erityispiirteiden vuoksi vesitalouden ja veden laadun haitallinen muuttaminen on ennalta ehkäistävä. Oikeaoppinen työkoneiden säilytys ja kemikaalien varastointi vähentää pinta- ja pohjaveden sekä maaperän pilaantumisen riskiä tai luonnonarvojen heikkenemistä. Myös seula- ja murskauslaitoksista voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa niiden sisältämien öljyjen vuoksi. Häiriötilanteiden ennakointi ja niihin varautuminen on olennainen osa toimintaa. Törmäpääskykartotus on tehty pesintäkauden ulkopuolella, joten valvontaa varten luotettavan

lähtötilanteen selvittämiseksi on tehtävä pesintäaikainen kartoitus. (Lupamääräykset 8-13)

Supin lähteen ja pohjaveden laatu on tutkittava ennen toiminnan jatkamista, jotta niiden lähtötilanne voidaan selvittää. Maa-ainesten ottajalla on selvillä olovelvollisuus toimintansa vaikutuksista ja vastuu, mikäli toiminnasta aiheutuu haittoja lähikiinteistöille. Pohjaveden laatua ja pinnankorkeutta on tarkkailtava, jotta toiminnan seurauksia on mahdollista seurata ja valvoa. Sertifioidun näytteenottajan toimesta tehty näytteenotot takaavat näytteenoton laadun. Kemikaalien ja vaarallisten jätteiden kirjanpidosta ja raportoinnista on määrätty toiminnan vaikutusten seuraamiseksi. (Lupamääräykset 16-18)

Toiminnan olennainen muuttuminen voi edellyttää luvan tarkistamista. Toiminnan lopettaminen edellyttää mm. sitä, että toimintaan liittyneet ympäristöriskit on poistettu, mahdollinen pilaantuma puhdistettu ja varastoidut jätteet poistettu toiminta-alueelta. Törmäpääskyille potentiaalisen törmän kartoittamiseen tarvitaan erillinen selvitys, sillä liian pieni törmä ei palvele tarkoitusta. (Lupamääräykset 19-21)

Lausuntojen ja kannanoton huomioiminen

Lausunnot ja kannanotto on huomioitu lupamääräyksissä.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös on lainvoimainen 30 päivän kuluttua päätöksen antopäivästä, ellei päätökseen ole haettu muutosta. Päätös on voimassa 15 vuotta päätöksen lainvoimaisuudesta.

Mikäli toiminnassa tapahtuu olennaisia muutoksia, tulee lupaan hakea muutosta. Muutosta voidaan edellyttää haettavaksi myös YSL 89 §:n tarkoittamissa tilanteissa. Jälkihoitotoimenpiteet on suoritettava lupapäätöksen voimassaoloaikana.

Tämä päätös kumoaa lainvoimaistuessaan Kouvolan rakennus- ja ympäristölautakunnan 10.4.2018 § 36 myöntämän maa-ainesluvan.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Toiminnanharjoittaja on hakenut MAL 21 § mukaista lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta. Viranomaislautakunta katsoo, että toiminta voidaan aloittaa lupapäätöstä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Perustelut

Kyseessä on olemassa oleva maa-ainestenottoalue, jolle on aiemmin myönnetty luvat maa-ainesten ottoon. Koska osalle alueen maa-aineksista on voimassa oleva ottolupa, voitaisiin sitä lupaa noudattaa soveltuvin osin tämän päätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Voimassa oleva lupa ei kuitenkaan koske vuonna 2015 myönnetyn ja jo umpeutuneen maa-ainesluvan maa-aineksia (2,3 ha, maks. 100 000 k-m³) eikä luoteiskulmaan laajennetun varastointi/seulonta-alueen eikä koilliskielekkeen ottoalueen

pientä laajennusta. Luontoarvojen, pohja- ja pintaveden sekä maaperän suojelua koskevia määräyksiä on kuitenkin noudatettava tämän päätöksen mukaisesti koko alueella toimintaa aloitettaessa muutoksenhausta huolimatta.

Alue voidaan palauttaa maa-ainestenoton osalta ennalleen mikäli lupapäätöksestä valitetaan ja lupa kumotaan tai lupamääräyksiä muutetaan. Murskauksen osalta lupamääräyksiä noudattaen toiminnan aloittaminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, sillä pohjaveden ja luontoarvojen suojaaminen on huomioitu lupamääräyksissä ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti.

Asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai tästä luvasta poikkeavia säännöksiä luvan owoimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta tämän luvan estämättä noudatettava (YSL 70 §)

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki 555/1981

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta 926/2005

Jätelaki 646/2011

Valtioneuvoston asetus jätteistä 978/2021

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 993/1992

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Lupahakemuksen maksut ja vakuus määräytyvät litin kunnanvaltuuston hyväksymän Heinolan kaupungin maa-ainestaksan mukaisesti.

Maa-ainesvakuus

Hakijan tulee ennen ainesten ottamista asettaa lupamääräysten suorittamisesta hyväksyttävä vakuus. Vakuudeksi voidaan hyväksyä hakijan esittämä vakuussumma **49 600 €**, jolloin vakuus on 4 4 68 €/ha. Vakuuden hyväksymisestä tämän lupapäätöksen vakuudeksi tulee kuitenkin tehdä erillinen päätös. Vakuus tulee toimittaa 30 vuorokauden kuluessa päätöksen antamisesta. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään vuoden ajan lupapäätöksen viimeisestä voimassaolopäivästä. Vakuus voidaan vapauttaa vasta kun kaikki luvan tai se määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.

Vakuus toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta

Toiminnanharjoittajan tulee asettaa vakuus niiden vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Vakuuden määrä on osalta 10 % maa-aineslupan vakuudesta eli **4 960 €**. Vakuus on asetettava heti, kun päätös on annettu.

Lupahakemuksen maksut

Maksulaji	€
Ottamissuunnitelman tarkastuksen perusmaksu	200
Ottamissuunnitelman tarkastus 70 €/ha * 11,1 ha	777
Ottamissuunnitelman tarkastus 0,01 €/m ³ * 200 000 m ³ + 0,005 €/m ³ * 219 000 m ³	3095
Päätös toiminnan (MAL) aloittamiseen ennen lainvoimaisuutta	200
Kuuleminen perusmaksu	20
Kuuleminen: rajanaapuri 30€/kuultava * 7 + muu asianosainen 15 €/kuultava * 6	300
Yhteensä	4592

Tämän yhteisluvan käsittelymaksuksi muodostuu **4592 €**, minkä lisäksi kuulutuskustannukset peritään todellisten kulujen mukaan. Lupamaksu laskutetaan, kun asiaa koskeva päätös on annettu.

Vuotuinen valvontamaksu

Maksulaji	€
Vuotuisen ottomäärän mukaan 0,02 €/ m ³ * 20 000 m ³ + 0,01 €/m ³ * 10 000 m ³	500
Pinta-alan mukaan 60 €/ha * 11,1 ha	666
Yhteensä	1166

Päätöshetkellä voimassaolevan maa-ainestaksan mukaan, mikäli luvanhaltija ilmoittaa kirjallisesti valvontaviranomaiselle tammikuun loppuun mennessä, ettei maa-aineksia ko. vuonna oteta, luvanhaltijalta ei peritä vuotuista valvontamaksua. Mikäli luvanhaltija toimii ilmoituksensa vastaisesti, peritään valvontamaksu normaalisti.

Päätös

Viranomaislautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Jakelu

Hakija, Koneurakointi J&M Lehtonen Oy

Tiedoksi

Hämeen ELY-keskus
Heinolan kaupunki
Rajanaapurit

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksestä kuulutetaan litin kunnan sähköisellä ilmoitustaululla www.iitti.fi kohdassa kuulutukset.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Viranomaislautakunta

§ 31

28.05.2025

Maa-ainestenotto ja murskaus yhteislupa kiinteistölle 142-421-2-327, Väntynkangas Metsä ja Sora Ky

Viranomaislautakunta 28.05.2025 § 31

478/11.01.00/2024

Asia

Päätös yhteislupahakemuksesta, joka koskee maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukaista maa-ainesten ottamislupahakemusta ja ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukaista hakemusta, joka koskee kiven murskausta. Ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaisesti hakemukset käsitellään yhdessä.

Päätös sisältää ratkaisun maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisesta hakemuksesta toiminnan aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Hakija

Väntynkangas Metsä ja Sora Ky
Rieskantie 191
47400 Iitti

Yhteyshenkilö: Mika Lindgren

Toiminta ja sen sijainti

Toiminta sijoittuu litin Mankalaan Lakiasuontien varteen kiinteistölle, Väntynkangas 142-421-2-327. Lähin häiriintyvä kohde sijaitsee idässä 70 m etäisyydellä ottamisalueesta ja noin 85 m etäisyydellä murskausalueesta.

Alueelle haetaan lupaa 173 000 m³-k maa-ainesten ottamiseen 10 vuoden aikana. Vuotuinen ottamismäärä on keskimäärin 17 000 m³. Ottamisalueen pinta-ala on 4,1 ha. Alueelta otetaan hiekkaa, soraa ja kiviä. Maa-aineksista valmistetaan seulomalla ja murskaamalla erilaisia kiviaineslajikkeita. Toiminta on ympärivuotista, mutta jaksottaista.

Luvan hakemisen perusteet

Maa-aineslain 4 § ja ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin mukaisesti sen liitteen 1 taulukon 2 kohta 7 e (murskaamo, jonka toiminta-aika on vähintään 50 päivää).

Lupaviranomaisen toimivalta

Toimivaltainen viranomainen on maa-aineslain 7 §:n ja ympäristönsuojelulain 34 §:n 2 momentin sekä ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n 2 momentin kohdan 6 b mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jona toimii litin viranomaislautakunta.

Valmistelija

Ympäristönsuojelutarkastaja Taru-Tiina Kalliokuusi,
taru-tiina.kalliokuusi@iitti.fi, p- 040 559 6498

HAKEMUS

Viranomaislautakunta

§ 31

28.05.2025

Asian vireilletulo

Yhteislupahakemus on jätetty litin ympäristönsuojeluviranomaiselle 20.10.2024 ja sitä on täydennetty 20.12.2024 ja 13.1.2025. Hakemusta täydennettiin kuulemisvaiheen jälkeen vielä 14.5.2025 törmäpääskyselvityksellä.

MAL 4 a § ja YSL 47 a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

Toimintaa koskevat luvat

Alueella on voimassa litin rakennuslautakunnan 5.8.2015 § 56 myöntämä lupa 125 000 k-m³ soran ja hiekan ottoon. Lupa on voimassa 11.8.2025 saakka.

Alueen kaavoitus, asutus ja ympäristöolosuhteet

Lupahakemuksen mukainen alue sijaitsee litin Mankalan kylässä kiinteistöllä Väntynkangas 142-421-2-327, Lakiasuontie 69 kohdalla. Alue sijaitsee litin kuntakeskuksesta Kausalasta noin 8 km länteen Mankalan alueella. Kohde sijaitsee Lahti-Kouvola-maantien pohjoispuolella noin 500 m päässä rajoittuen etelässä rautatiehen. Suunnitelmaalue rajautuu etelässä noin 20-50m etäisyydelle rautatiestä ja pohjoisessa noin 1-5 m etäisyydelle yksityistiestä.

Lähin häiriintyvä kohde sijaitsee idässä 70 m etäisyydellä ottamisalueesta ja noin 85 m etäisyydellä murskausalueesta. Toiminnan vaikutusalueella on noin 25 asuinkiinteistöä, joista kolme on loma-asumiseen tarkoitettuja. Vedenhankintaa ei ole selvitetty tarkemmin. Asuinkiinteistöillä on omia talousvesikaivoja, koska kunnallista vesihuoltoa ei ole.

Suunnitelma-alueella on voimassa Kymenlaakson liiton vaihemaakuntakaava (11.6.2012). Ottoalueesta itään sijaitsee maakuntakaavan merkitty arvokas geologinen muodostuma muutaman sadan metrin päässä (Siperianmäki, kaavamerkintä ge). Ottoalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse muinaismuistoja tai museolain tarkoittamia suojeltuja kohteita. Alueella ei ole tiedossa olevia erityisiä suojeluarvoja tai suojeltuja kohteita, eikä se kuulu mihinkään suojelualueeseen. Luoteessa noin 1 km etäisyydellä sijaitsee kiinteä muinaisjäänös Hiittiöistenlammin muinaishauta.

Alue sijaitsee Mankala-nimisellä (0514255) 2E-luokitellulla vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella, jonka pohjavedestä pintevesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Alue sijaitsee kokonaisuudessaan pohjaveden muodostumisalueella.

Valtaosa suunnitellusta ottamisalueesta on jo avattua sorapintaista aluetta. Kiinteistön reuna-alueet on maisemoitu ja ne eivät ole enää toiminta-alueita. Alueella on pintamaa-, varasto- ja kivikasvoja. Suunnitellun ottamisalueen ympärillä on metsäpeitteisiä alueita ja taimikoita, lähinnä havupuuvaltaista metsää. Alueen luontainen metsätyyppi on pääosin kuiva kangasmetsä.

Kasvistoa, eläimistöä ja hyönteislajistoa ei ole inventoitu.

Ottamisalueen korkein kohta on noin tasolla + 120. Maanpinta laskee huipun ympärillä. Maaperä on pääasiassa hiekkaa ja soraa. Paikoin esiintyy myös hienoaaineksia. Kallionpinta ei ole tiedossa. Valtaosa vesistä haihtuu tai imeytyy alueen maaperään. Alueelta ei purkaudu pintavesiä ympäröiville alueille.

Ottamisen luvan mukainen alin pohjataso on länsipäässä +106 ja idässä +103.3. Melua ja pölyä tuottavat toiminnot tapahtuvat kuopan pohjatasolla, lähellä ottoalueen reunaa. Lähimpien häiriintyvien kohteiden ja murskausalueen välissä on meluesteenä ottamisalueen luontaisia sorarintauksia, jotka ovat tasolla +110...+115.

Toiminnan kuvaus hakemuksen mukaan

Toiminnan kuvaus on esitetty lupahakemuksessa. Lupahakemuksen mukainen toiminta koskee hiekan, kivien ja soran ottoa sekä kivien murskausta. Alueella on harjoitettu maa-ainestenottoa jo pitkään, mutta murskausta ei ole tiettävästi tehty aiemmin.

Maa-ainesten otto

Alueelta otetaan maa-aineksia noin 173 000 m³. Pintaosissa on humusainespitoinen pintamaakerros, jonka määräksi arvioitiin 3 600 m³. Vuosittainen ottamismäärä on keskimäärin 17 000 m³. Tilan kokonaispinta-ala on 5,31 ha. Suunnitellun ottamisalueen pinta-ala on 4,1 ha, mistä on jo otettu maa-aineksia noin 2,9 ha alalta. Avaamattoman alueen pinta-ala on noin 1,2 ha.

Suunniteltu alin ottamistaso on +103,3, joka on jo saavutettu alueen itäpäässä. Alueen länsipäässä maa-aineksia on otettu jo tasoon +104 (N2000). Hakemuspiirustusten mukaan maisemointi on tehdään länsipäässä tasoon +105. Ottaminen tehdään siten, että pohjaveden pinnan ja alimman ottamistason väliin jaa vähintään neljän metrin suojakerros. Otettava kerrospaksuus on enimmillään noin 10 metriä. Pääottamissuunnat alueella ovat itään ja länteen.

Pintamaita varastoidaan vapaana olevalle alueelle, yleensä alueen laidalle. Pintamaita hyödynnetään suhteellisen usein, kun maisemointia tehdään vaiheittain työn edistyessä. Avoimen sorapintaisen alueen enimmäispinta-ala ei nouse yli 3,0 ha kun jo otettuja alueita maisemoidaan vähintään saman verran, kun uutta aluetta avataan.

Koneet ja laitteet

Toiminnassa käytetään kaivinkoneita pintamaan kuorimiseen, pyöräkuormaajia siirtokuljetuksiin ja lastauksiin sekä seulontalaitosta kiviainesten seulontaan. Kuorma-autoja käytetään soran ja hiekan kuljetuksiin. Työkoneita ei pestä tai huolleta alueella.

Polttoaineet säilytetään huoltoauton sisällä olevassa autosäiliössä ja tuodaan alueelle vain tankkausta varten. Öljytuotteiden varastoinnissa

sekä käsittelyssä noudatetaan erityistä varovaisuutta ja huolehditaan, ettei aineita joudu maaperään. Mahdollisten onnettomuuksien vuoksi alueelle varataan öljynimeytysaineita.

Tankkauksen ajaksi murskauslaitoksen ja seulontalaitteiston alle levitetään nitrilikumikalvo, tai vastaavaa suojakalvo, altaan muotoon. Käytön aikana koneet ja laitokset ovat jatkuvasti käyttöhenkilökunnan valvomina.

Tukitoiminta-alue

Työkoneet säilytetään suojatulla tukitoiminta-alueella työajan ulkopuolisena aikana. Tukitoiminta-alueesta tehdään allasmainen ratkaisu siihen soveltuvan kalvorakenteen ja tiivistyskerrosten avulla. Tukitoiminta-alueen vedet kerätään ja toimitetaan viemäriverkostoon.

Murskaus ja rikotus

Ajoittain käytetään myös iskuvasaraa ylisuurten kivien rikotukseen ja murskauslaitosta alueelta otetun kiven ja soran murskaukseen. Murskauslaitosta ei säilytetä ottamisalueella muutoin kuin toimintajaksojen aikana. Murskauslaitoksen ja koneseulan käyttöenergia tuotetaan kevyellä polttoöljyllä.

Alueella käytetään polttomoottorikäyttöistä siirrettävää murskauslaitosta tai laitoksen käyttöenergia tuotetaan aggregaatilla. Käytettävä murskauslaitos on tyypillisesti 2-vaiheinen, joka koostuu esi- ja jälkimurskaimesta, kuljettimista sekä seuloista. Myös yksi- ja kolmevaiheista murskauslaitosta voidaan käyttää. Raaka-aine syötetään pyöräkuormaajalla tai kaivinkoneella syöttimeen, joka annostelee materiaalin esimurskaimeen. Ensimmäisen murskausvaiheen tuote siirretään kuljettimella seulalle tai suoraan väli- tai jälkimurskaimeen. Toisessa vaiheessa murskausta ja seulontaa jatketaan halutun tuotteen valmistamiseksi.

Laitoksen kokoonpano vaihtelee kulloisenkin urakoitsijan laitteiston mukaan. Ympäristövaikutuksissa ei ole oleellisia eroja. Käytettävä murskauslaitos on siirrettävä laitos, jossa pölyn haitallista leviämistä ympäristöön vähennetään koteloimalla ja/tai kastelemalla. Pölynsidontaan käytetään vettä. Pakkasjaksolla ei voida käyttää kastelua.

Murskauslaitteelle liian suuret kivet rikotaan pienemmiksi ennen murskausta. Rikotus tehdään yleensä hydraulisella iskuvasaralla, joka on liitetty kaivinkoneen tai traktorikaivurin puomiin. Iskuenergia tuotetaan koneen hydraulisella pumpulla. Rikotusta tehdään pohjatasolla.

Maisemointi

Alue siirtyy metsätalouskäyttöön maisemoinnin jälkeen. Ottamisen aikana sekä loppuvaiheessa alue muotoillaan vaihtelevin luiskakaltevuuksin ja mahdollisin kumparein paremmin luonnonmukaisen näköiseksi. Luiskakaltevuudet pyritään saamaan noin 1:3. Mahdolliset kalliokumpareet peitetään metsän kasvulle riittävällä kiviaines- ja humuskerroksella. Loppumuotoilussa pyritään välttämään suorja linjoja ja kaavamaisia ratkaisuja, jotta maisemasta tulee luonnollisemman näköinen.

Alueelle voidaan jättää törmäpääskyrinne.

Toiminta-ajat

Toiminta on ympärivuotista, mutta jaksollista. Kiviainestuotteita valmistetaan varastokasoihin ja varastojen ehtyessä toteutetaan uusi tuotantajakso. Seulontaa tehdään 10...20 kertaa vuodessa muutaman päivän...viikon jaksoissa. Murskausjaksoja on 1...3 vuoden välein. Jakson pituus on noin 7 vuorokautta. Lastauksia ja kuljetuksia on ympäri vuoden.

Murskausta tehdään max 150 h/a, rikutusta max 90 h/a ja kuormaamista ja kuljetusta keskimäärin 150 h/a muraus-asetuksen (800/2010) kellonaikojen puitteissa.

Liikenne

Keskimääräinen liikennemäärä on noin 5 kuljetusta työpäivässä. Liikenteestä aiheutuvaa pölyä torjutaan tarvittaessa kunnostamalla ja kastelemalla ajoreittejä ottamisalueella.

Arvio ympäristövaikutuksista ja toimet ympäristöhaittojen vähentämiseksi

Pohjavesi

Soranotto voi vaikuttaa lievästi pohjaveden laatuun ensisijaisesti varsinaisella ottoalueella, mutta ottamisen lievä pohjavesivaikutus ei näy ympäröivän alueen pohjaveden laadussa. Toiminnan vaikutukset voivat näkyä lievästi pohjaveden laadussa mm. sähkönjohtavuuden, kloridin ja sulfaatin osalta. Maa-ainesten ottaminen ei kuitenkaan aiheuta pohjaveden pilaantumista, eikä muuta veden laatua talousvedeksi kelpaamattomaksi. Asianmukainen tukitoimintoalue ja suojausratkaisut suojaavat pohjaveden pilaantumista onnettomuustilanteissa.

Pohjaveden suojaamiseksi jätetään vähintään 4 m koskematon suojavyöhyke pohjaveden pinnan tasoon. Lisäksi tukitoimitoalueelle rakennetaan tiivis pohjarakenne. Murskan ja koneseulan tankkauksen ajaksi maaperä suojataan tiiviillä liikuteltavalla kalvolla.

Ilmapäästöt

Polttoaineiden käytöstä johtuvia pakokaasupäästöjä rajoitetaan huolehtimalla moottorien ja laitteistojen kunnosta, jolloin syntyvät päästöt eivät ylitä ko. laitteiden tyyppihyväksytyjä päästötasoja. Polttoaineiden käytöstä aiheutuvat päästöt eivät ole alueellisesti merkittäviä. Pölyhaitan syntymistä ehkäistään kiviaineksen putoamiskorkeuden säätelyllä. Tarvittaessa pölyn sitomiseen käytetään kastelua. Tarvittava vesi tuodaan alueelle esimerkiksi 10 m³ säiliökontissa.

Melu

Soranoton ja seulalaitteiston aiheuttama melu on melko vähäistä. Rikutusta tehdään ottotoiminnan yhteydessä satunnaisesti. Se aiheuttaa melua, joka lyhyellä etäisyydellä on impulssimaista. Rikotus tapahtuu

pohjatasolla meluesteen takana lähellä ottamisrintausta. Rikotustarve on vähäistä.

Murskaustoiminnasta aiheutuva melu on lähinnä mekaanisten murskainten jyskyttävää ääntä ja kivien syötöstä aiheutuvaa kolinaa, jota kumituksin vaimennetaan. Työkoneiden ja liikenteen aiheuttama melu on yleisesti ottaen suhteellisen tasaista. Peruutusten merkkiäänänet ovat erillisen asetuksen säätelemiä. Merkittävimpien alueella käytettävien melulähteiden äänitehotasot L_{WA} (dB) ovat yleisesti käytetyillä laitteistoilla seuraavat:

MELULÄHDE	opas (2010) mallinnus*	
	L_{WA} (dB)	L_{WA} (dB)
Murskaus, liikkuva laitos	122–124	117
Rikotin	113–118	115
Kauhakuormaaja/maansiirtoajoneuvo	108–115	105

* Meluselvityksen mallinnus on tehty eri lähtöarvoin kuin Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa BAT-oppaassa (Syke, 2010) on esitetty. Laitteiden melupäästötietoina on käytetty Promethor Oy:n vastaavissa kohteissa tekemien melupäästömittausten tuloksia. Koneiden ja laitteiden tehollinen työaika perustuu Promethor Oy:n vastaavissa kohteissa tekemiin seurantamittauksiin. Teholliseen työaikaan vaikuttavat muun muassa tauot, työkoneiden siirtyminen sekä muu odottelu-aika.

Melupäästöjen leviämisestä on hakemuksen liitteenä Promethor Oy:n laatima melumallinnus. Meluselvityksessä todetaan, että murskausta voidaan tehdä länneestä alkaen edeten kohti itää. Idän puolella on aina luontainen maaeste ehkäisemässä melun leviämistä idässä olevien loma-asuntojen suuntaan.

Melun leviämistä rajoitetaan sijoittamalla murskausasema alueen pohjatasolle ja mahdollisimman lähelle luontaisia rintoja. Rintaukset ovat vähintään 8 metriä korkeita (etelä ja itä). Murskausta ei tehdä joka vuosi ja murskausjakso on silloinkin enintään 2 viikkoa.

Melutasoa seurataan aistinvaraisesti toiminta-alueen ympäristössä. Mikäli melutaso nousee, tehdään rajoittamistoimenpiteitä ja tarvittaessa erillisiä selvityksiä.

Jätteet

Normaalitoiminnassa ei synny jätteitä tai korkeintaan hyvin pieniä määriä.

Kaivannaisjätettä syntyy lähinnä pintamaata, joka käytetään lopulta maisemoinnissa sekä kantoja ja hakkuutähteitä, jotka toimitetaan energia- tai haketuotantoon.

Yleinen viihtyvyys

Viihtyvyyshaitat ovat lähinnä melu- ja pölyhaittoja, jotka ovat jaksottaisia. Kasvillisuus hillitsee osaltaan pölyhaittoja. Pölyämistä rajoitetaan tarvittaessa mm. kastelemalla ajoreittien pintaa kuivana aikana. Kuljettaja huolehtii, ettei kuorma aiheuta pölyhaittoja. Tienpitäjä huolehtii tien kunnosta ja pölyämisen ehkäisemisestä. Pölyämistä seurataan

aistinvaraisesti ja tarvittaessa pölyn syntymisen ja leviämisen ehkäisemistoimia tehostetaan.

Toiminnan aiheuttamat maisemahaitat korjaantuvat ottamisen päätyttyä.

Luonto, luonnonsuojelu, maisema ja rakennettu ympäristö

Alueella on tehty havaintoja erittäin uhanalaisista (EN) törmäpääskyistä viimeksi vuonna 2016. Törmäpääskyn pesätörmät ovat luonnonsuojelulailla suojeltuja. Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:n tekemän törmäpääskyselvityksen mukaan alueen länsi- ja keskiosassa on edelleen jäljellä törmäpääskylle sopivia pesimäpaikkoja, mutta niiden pinta-ala on melko pieni eikä pesintä alueella ole siten enää todennäköistä.

Metsä- ja vesilain nojalla suojeltu lähteikkö saa veden pohjavesialueen länsiosista, jonne ottamisella ei ole vaikutusta. Pohjavesi virtaa myös ottamisalueen suuntaan pohjavesialueen länsiosista. Siten ottaminen ei vaikuta ko. lähteikön pohjavesien määrää tai laatuun.

Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole muita suojeltuja luontokohteita, maisema-alueita tai muinaisjäännöksiä, joihin toiminnalla olisi vaikutusta.

Poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen

Polttoaineiden huomaamattomat vuototilanteet ovat toimintaan liittyvä suurin riski. Polttoaineita ei säilytetä ottamisalueella. Tankkaukset suoritetaan valvotusti. Alueelle varataan öljynimeytysaineita. Toimintaan on ohjeistus öljyvuototilanteita varten.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta

Laitteistot edustavat hakijan käsityksen mukaan parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja käytännöt ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä.

Tarkkailu

Lupahakemukseen on liitetty esitys toiminnan ja vaikutusten tarkkailusta.

Käyttötarkkailu

Toiminnan päivittäiseen tarkkailuun kuuluvat seuraavat asiat:

- Urakoitsijatiedot
- Murskaus aika
- Rikotusaika
- Tuotteet ja tuotantomäärät
- Sää
- Suojarakenteiden kunto
- Tukitoiminta-alueen kaivosta poistetun veden määrä ja ajankohta

Tiedot kirjataan työmaapäiväkirjaan. Lisäksi työmaapäiväkirjaan kirjataan mahdolliset häiriöt ja onnettomuudet. Lisäksi kirjataan mahdolliset poikkeamat maaperän ja pohjaveden suojaamisen kannalta tärkeissä rakenteissa ja korjaavat toimenpiteet.

Pohjavesitarkkailu

Pohjavesitarkkailu ehdotetaan suoritettavan alueella olevista pohjaveden havaintoputkista HP 1 ja HP 2. Niistä mitataan veden pinnan korkeudet 4 kertaa vuodessa. Lisäksi putkesta HP 2 otetaan vesinäytteet vuosittain. Näytteet analysoidaan akkreditoiduilla menetelmillä laboratoriossa. Joka 3. vuosi tehdään laaja analyysi. Välivuosina tehdään suppea analyysi. Jatkossa putkesta HP 1 ei enää oteta vesinäytettä, koska se on pohjaveden virtaussuunnassa alueen yläpuolella eikä siten kuvaa toiminnan vaikutuksia.

Vuosittain esitetään analysoitavaksi suppea analyysipaketti: Lämpökestoiset koliformiset bakteerit, Aistinvarainen arviointi, KMnO_4 -luku, pH-luku, Sähkönjohtavuus, Happi, Kovuus, Kloridi, Sulfaatti, Sameus, Rauta, Mangaani, Mineraaliöljy $\text{C}_{10}\text{-C}_{40}$.

Ensimmäisenä toimintavuotena ja sen jälkeen joka kolmas vuosi esitetään analysoitavaksi laaja analyysipaketti: Lämpökestoiset koliformiset bakteerit, aistinvarainen arviointi, Alkaliniteetti, Alumiini, Ammonium, Fluoridi, Happi, Kloridi, KMnO_4 -luku, Kokonaiskovuus, Lämpötila, Mangaani, Nitraatti, pH-luku, Rauta, Sameus, Sulfaatti, Sähkönjohtavuus, Väri, Mineraaliöljy $\text{C}_{10}\text{-C}_{40}$.

Melu- ja pölytarkkailu

Melutasoa ja pölypäästöjä seurataan aistinvaraisesti toiminta-alueen ympäristössä. Mikäli melutaso tai pölypäästöt nousevat kohtuuttomalle tasolle, tehdään rajoittamistoimenpiteitä ja tarvittaessa erillisiä selvityksiä.

Perustelut toiminnan aloittamiseksi ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta

Maa-ainestenottoalue on jo avattu ja maa-ainesten ottoon on 11.8.2025 asti voimassa oleva lupa. Murskaustoiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta ei ole esitetty perusteluja.

ASIAN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Kuulutus hakemuksesta sekä hakemus liitteineen on julkaistu litin kunnan verkkosivuilla 15.1.2025 ja se on ollut nähtävillä 24.2.2025 saakka. Nähtävilläoloajan hakemus liitteineen on ollut nähtävillä myös litin kunnan kirjastolla sen aukioloaikoina. Kuulutuksesta tiedotettiin kirjeitse lähialueen kiinteistöjen omistajia sekä litinseutu -lehdessä 23.1.2025.

Tarkastukset ja neuvottelut

Lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä alueelle ei ole tehty tarkastusta. Viimeisin voimassaolevan maa-ainesluvan mukainen valvotatarkastus on tehty 8.12.2023. Tarkastuksella olivat läsnä silloinen toiminnanharjoittaja, nykyinen toiminnanharjoittaja sekä ympäristönsuojelutarkastaja.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunto terveydensuojeluviranomaiselta, Hämeen ELY-keskukselta ja litin kunnalta. Myös Väylävirastoa kuultiin naapurina. litin kunta ei lausunut asiasta. Lausunnot kokonaisuudessaan ovat päätöksen oheismateriaalina.

Päijät-Hämeen ympäristöterveys on todennut 21.3.2025 päivätyssä lausunnossaan seuraavaa:

“Alueen toiminnoista aiheutuva kokonaismelutaso ei saa ylittää valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisia melutason ohjearvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Alueelle on tehty laskennallinen meluselvitys vuonna 2024. Meluselvityksen perusteella toiminnoista aiheutuva melutaso ei ylitä ohjearvoja. Mikäli toiminnalle myönnetään ympäristölupa ja myöhemmin toiminnan aikana tulee kuitenkin esille epäilyjä melutason ohjearvojen ylityksistä, tulisi hakija velvoittaa mittaamaan melutaso ja ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin meluhaittojen vähentämiseksi. Lupaehdoissa tulisi asettaa melua aiheuttavalle toiminnalle vuorokautiset toiminta-ajat enintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Arkipyhät tulee rajata toiminta-aikojen ulkopuolelle.

Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa ympäristöön ja asutukselle. Hakija tulee velvoittaa toteuttamaan riittävät toimenpiteet pölyhaittojen vähentämiseksi toiminta-alueella ja liittymäteillä sekä tarkkailemaan pölyhaittojen esiintymistä ympäristössä. Pohjavesialueella tulee huomioida, ettei pölynsidonnassa tule käyttää suolausta.

Toiminnalla ei saa olla haitallista vaikutusta pohjavesien laatuun eikä vaikutusalueella sijaitsevien talousvesikaivojen laatuun. Veden laaduntarkkailua tulee toteuttaa vähintään hakemuksessa esitetyllä tavalla.

Toiminta-alueella syntyvistä hulevesistä ei saa aiheutua haittaa pohjavedelle eikä pintavesistöille, joihin ne mahdollisesti johdetaan.

Jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteitä tulisi tehdä mahdollisuuksien mukaan jo ottamistoiminnan edetessä. Mikäli alueelle tuodaan muualta maa-aineksia maisemointiin, tulee niiden olla puhtaita eikä niistä saa liueta maaperään haitallisia aineita.”

Hämeen ELY-keskus on 21.3.2025 päivätyssä lausunnossaan todennut seuraavaa:

”Luonto

Hakemusasiakirjojen perusteella toiminta-alueella ei ole erityisiä luonnonsuojeluarvoja eikä toiminnalla katsota olevan merkittävää luontovaikutusta. Hakemusasiakirjoista ei käy ilmi mihin tietolähteeseen tai kartoitukseen tiedot perustuvat. ELY-keskuksen tietojen mukaan suunnittelualueella on tehty havaintoja erittäin uhanalaisista (EN) törmäpääskyistä. Törmäpääskyjen esiintyminen ja pesäpaikat suunnittelualueella tulee selvittää, jotta toiminnan vaikutus pystytään arvioimaan.

Törmäpääskyn pesien hävittämiseen tarvitaan luonnonsuojelulain (9/2023) 83 § mukainen poikkeuslupa. Törmäpääskyjen pesät ovat luonnonsuojelulain uudistuksen myötä ympärivuotisesti rauhoitettuja, sillä rauhoitettujen lintujen pesäpaikkojen suojelua on lain 70 §:n kolmannen momentin mukaisesti laajennettu koskemaan myös lisääntymiskauden ulkopuolista aikaa sellaisilla lajeilla, joilla on säännöllisesti vuodesta toiseen käytössä oleva pesä. Pesäpaikat on näin ollen säästettävä tai vaihtoehtoisesti on haettava poikkeuslupaa Varsinais-Suomen ELY-

keskuksesta, johon lintujen suojelua koskevat poikkeusluvut on keskitetty. Liitteenä ohje törmäpääskyjen huomioimiseen maa-aineenottoalueilla. ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa huomioidaan maa-aineksenoton seurauksena mahdollisesti syntyneet paahdeympäristöt ja mahdollisuuksien mukaan edistetään harjukasvillisuuden kehittymistä alueella. Jälkihoidossa tulisi arvioida, voidaanko alueella muodostaa uusia törmäpääskyille soveltuvia rinteitä.

Pohjavedet

Pohjavesialueilla pohjaveden ylimmän havaitun tason ja alimman ottotason väliin tulee jäädä aina vähintään neljän metrin paksuinen suojamaakerros. Alueella käytettävien polttoaineiden ja muiden nestemäisten kemikaalien vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet. Suojatuille alueille kertyvien sadevesien keräily ja käsittely on järjestettävä niin, että likaisten sadevesien imeytyminen maaperään pohjavesialueelle ei ole mahdollista. Seula- ja murskauslaitosten sijoituspaikan maaperä tulee suojata vastaavan tasoisesti kuin tukitoiminta-alueella.

Karttatarkastelun perusteella on mahdollista, että ottamisalueelta on pohjaveden virtausyhteys sen koillispuolella sijaitsevalle Lakiasuolle. Pohjavesitarkkailua varten tulee asentaa uusi pohjaveden laadun seurantaan soveltuva pohjaveden havaintoputki ottamisalueen keskivaiheille sen pohjoisreunaan, esimerkiksi suunnitelmakartassa v3 esitetyn murskausalueen M3 koillispuolelle. Toiminnan vaikutusta pohjaveden laatuun tulee tarkkailla uudesta havaintoputkesta ja havaintoputkesta HP 2 hakemuksessa esitetyin analyysin. Ensimmäiset näytteet tulee ottaa ennen toiminnan jatkamista. Myös ottamisalueen läheisyydessä (<200 m) mahdollisesti sijaitsevien talousvesikaivojen veden laatu tulee selvittää ennen toiminnan jatkamista.

Jälkihoidon ja pohjaveden tilan seuranta tulee jatkaa vähintään 3 vuotta ottamisen päätyttyä. Pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittaa vuosittain tiedoksi Hämeen ELY-keskukselle. Lisäksi pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittamaan suorasiirtoina pohjavesitietojärjestelmään (POVET/Pisara).

Hämeen ELY-keskus katsoo, että törmäpääskyjen esiintyminen ja pesäpaikat tulee selvittää ennen kuin maa-aineksenottoalueella on tarkoitettu haitta ja törmäpääskyn pesien hävittämiseen mahdollisesti tarvittavan luonnonsuojelulain (9/2023) 83 § mukaisen poikkeusluvun tarve voidaan arvioida. Hämeen ELY-keskus suosittelee, että uutta ottoaluetta avattaisiin vasta sitten, kun nyt avoinna olevat ottoalueet on otettu ja maisemoitu. Ympäristöluvan osalta hakemusta on tarkasteltu ainoastaan pohjavedensuojelun näkökulmasta.”

Väylävirasto on 27.1.2025 päivätyssä lausunnossaan todennut seuraavaa: ”Lähimmillään maa-aineksen ottoalue on noin 22 metrin etäisyydellä radasta. - - Ratalain 37 §:n mukainen rautatien suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle radan keskilinjasta. Mikäli on tarve tehdä maanmuokkausta suoja-alueella, tulee hakijan ottaa yhteyttä Väylävirastoon. Yhteydenottovaatimus ei koske maisemointitoita. Hakijan on huolehdittava

siitä, ettei toiminnasta aiheutuva pöly tai hienoaaines leviä ratajohtorakenteisiin, kuten eristimiin eikä radan päällysrakenteeseen. Maa-aineksen murskaamisessa ja kuljetuksissa on huolehdittava kuljetusten suojaamisesta ja pölynsidonnasta.

Muutoin Väylävirastolla ei ole rautatiealueen haltijana huomautettavaa hankkeen johdosta. Väylävirasto pyytää saada tiedoksi lupapäätöksen.”

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta toimitettiin määräaikaan mennessä yksi muistutus. Muistutuksessa huomautettiin mm. ilta-aikaan häiritsevistä koneiden kolinasta. Muistutuksessa huomautetaan myös liikenteen ja koneiden melun olevan häiritsevää. Ratkaisuksi ehdotetaan meluavien koneiden käytön rajaamista klo 8-18. Myös eteläsuuntaiseen rinteeseen ehdotetaan meluvallia vahvistettavaksi. Myös korkealta pudonneet suuret kivet ovat aiheuttaneet voimakasta tärinää lähialueen talossa. Ratkaisuksi ehdotetaan kivien liu'uttamista rinnettä pitkin.

Muistutus kokonaisuudessaan on päätöksen oheismateriaalina.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalta pyydettyssä vastineessaan (8.4.2025) se toteaa:

“ - Lupahakemuksen kohteena oleva toiminta on suunniteltu huomioiden lainsäädäntö, Moraus-asetus, BAT-opas, Maa-ainesopas, alan yleisiä käytäntöjä ja kokemuksia sekä oikeuskäytäntöä tavoitteena toiminta, joka ei aiheuta kohtuutonta räsitystä naapureille ja ympäristölle.

Naapurin muistutus

Muistuttaja kertoi, että suurikokoisten kivien pudottaminen ottamisalueen penkasta aiheuttaa hänen taloon tärähdyksiä. Muistuttaja oli jo aiemmin keskustellut asiasta hakijan kanssa. Tällöin oli sovittu, että kivien ei anneta enää pudota, vaan otetaan liuttaen sorapenkkaa pitkin. Alueen maaperässä on ilmeisesti jotakin tärinää johtavaa esim. savikerroksia. Oletettavasti myös junaliikenne aiheuttaa rakennukseen tärinää. Ylemmänä olevien kivien hallitumpaan putoamistapaan kiinnitetään jatkossa enemmän huomioita, jotta välttyään voimakkailta tärähdyksiltä.

Muistuttajalla oli huoli myös melusta ja pölystä sekä alueen teiden räsityksestä.

Merkittävin toiminnasta aiheutuva melu aiheutuu soran ja kivien murskauksesta ja rikotuksesta. Muut toiminnot kuten pintamaiden kuorinta, soran seulonta, varastokasojen teko, kuormien lastaus ja kuljetukset aiheuttavat vain vähäistä ja satunnaisempaa ääntä. Pääasiallisen kuljetusreitit eli Lakiasuontien alkuosan varrella ei ole asutusta tien lähellä. Siten em. perustoimintojen toiminta-aikaa ei ole syytä rajata haettua pienemmäksi. Hakija tekee muistuttajan talon puolelle meluvallia, jotta itäpäädyssä harjoitettavan varastoinnin yms. äänet eivät kulkeudu jatkossa niin selvästi.

Merkittävää melua aiheuttavasta murskauksesta ja rikotuksesta laadittiin

melumallinnus. Sen mukaan toiminnasta ei aiheudu melun ohjearvon ylityksiä suunnitelluilla toimilla eli pääosin luontaiset meluesteet säilyttämällä. Murskaus- ja rikutustoiminnasta aiheutuva melu jää alle 45 dB muistuttajan vakituiseksi asunnoksi luokitellulle rakennukselle. Murskauslaitoksen ja muistuttajan välissä säilytetään luontaista sorapenkkää melumallinnuksessa esitetyn mukaisesti eli jätetään alueen eteläreunalle tasolla +112 oleva maastonmuoto. Tällöin sora-alueen pohjatason ja maastonmuodon (melueste) korkeusero on noin 8 metriä. Murskausjaksoja on vain 1...3 vuoden välein ja jakson pituus on noin 7 vuorokautta. Työ tehdään yleensä kahdessa vuorossa, joka samalla noin puolittaa jakson pituuden. Jos sallittu aika olisi lyhyempi, pitenisi jakson pituus.

Pölyäminen on soratoiminnassa ja soran murskauksessa yleensä melko vähäistä. Murskattaessa käytetään tarvittaessa vettä pölyn sidontaan. Lakiasuontien alkuosa on sorapintainen mutta siinä ei ole asutusta lähellä. Tien kunnossapidosta huolehtii tiehoitokunta. Tie on hyväkuntoinen soramaalla oleva tie, jossa ei ole routaongelmia.

ELY-keskus

Alueella 6.4.2025 hakijan tekemässä perusteellisessa katselmuksessa ei havaittu törmäpääskyn pesiä. Jyrkempiä rinteitä on aiemmin loivennettu turvallisuuden vuoksi. Myöskään tässä vaiheessa ei tehty havaintoja pesäkoloista.

Alueelle ole mielekästä tehdä kiinteitä murskaus- tai seulontapaikkoja, koska toiminta on liikkuvaa. Ottamisrintaus muuttuu jatkuvasti oton edetessä. Jos käytetään kiinteitä paikkoja, joudutaan soraa kuljettamaan pidempiä matkoja, mikä aiheuttaa lisääntyvää polttoaineen kulutusta. Käytössä ollessaan laitokset ovat henkilökunnan valvonnassa ja muina aikoina niiden tankit pidetään mahdollisimman vajaina jo varkausriskin vuoksi. Tankkaukset suoritetaan yleensä työvuoron alussa.

Suon länsipään pinta on tasossa noin +100 laskien kohti itää. Suon pinta on (itälänsisuunnassa) putken HP 2 kohdalla noin +99.5. HP 2 vesipinta on vaihdellut vuosina 2007-2024 välillä +98.11...+99.2. Siten suon vesipinta on hyvin samassa tasossa tai mahdollisesti alempana kun pohjaveden pinta. Suon länsipääty on ojitettu ja oletettavasti syynä on ollut lähdepurkautuma, jonka valuntaa on haluttu kuivattaa. Ojan itäpään alueen maanpinta on tasolla noin +100, joten se on ottamisalueen pohjavesipintaa ylempänä. Olettama on, että suolle purkautuvat vedet muodostuvat enempi suon länsipuoleisella rinteellä kuin ottamisalueen suunnassa.

Pidämme uuden havaintoputken tekemistä tarpeettomana. HP 2 kuvastaa hyvin ottamisalueen pohjaveden laatua.

Talousveden laadun tutkiminen lähistön kaivoista on osin ymmärrettävää. Toiminnalla voisi periaatteessa olla jotakin vaikutusta pohjaveden virtaussuunnassa alueen alapuolella olevien kaivojen vedenlaatuun. Muihin ei. Siten lännen, etelän ja pohjoisen puolisiin kaivoihin ei toiminnalla voi olla merkitystä eikä näytteenotto niissä suunnissa ole perusteltua. Itäpuolella alle 200 m etäisyydellä olevien kaivojen ja ”lähes” itäpuolella olevan RN:o 2:59 kaivon vedenlaatu voidaan tutkia ennen toiminnan jatkamista.

Terveysturvaviranomaisen lausunto
Ei vastinetta.

Väylävirasto

Hakemuksen mukainen ottamisalue vastaa nykyisin voimassa olevan luvan aluetta pois lukien itä- ja länsipäässä olevia jo maisemoituja alueita. Etäisyys rataa ei muutu. Ottaminen ulottuu radan suoja-alueelle (30 m radan keskilinjasta) vain alueen länsipäässä noin 100 metrin matkalta. Lähimmillään maa-aineksen ottoalue on noin 22 metrin etäisyydellä radan keskilinjasta.

[Vastineessa on poikkileikkauskuva radan keskilinjasta.]

Em. poikkileikkaus kuvaa hyvin ottamistoiminnan vaikutusta. Ottamisella ei ole vaikutusta rataa tai sen liikenteeseen.

Hakijan ottaa yhteyttä Väylävirastoon ennen kun aineksia otetaan suoja-alueelta.”

Vastineen jälkeen hakijaa on pyydetty täydentämään hakemusta asianmukaisella törmäpääskyselvityksellä, joka toimitettiin 15.5.2025. Selvityksen tulokset on hakemuksen tiivistelmäkohdassa Luonto, luonnonsuojelu, maisema ja rakennettu ympäristö

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN RATKAISU

Esittelijä Ympäristönsuojelutarkastaja Taru-Tiina Kalliokuusi

Päätösehdotus Iitin kunnan viranomaislautakunta on tarkastanut Väntynkagas Metsä ja Sora Ky:n maa-ainestenoton ja murskauksen yhteislupahakemuksen. Toiminnan tulee tapahtua lupahakemuksen, ottamissuunnitelman ja seuraavien lupamääräysten mukaisesti:

Yleiset toimintaa koskevat määräykset

22. Ennen maa-ainesten ottamistoiminnan aloittamista on alueella suoritettava aloitustarkastus. Aloitustarkastuksen suorittaa valvontaviranomainen pyydettyä. Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee vakuuden olla hyväksytty. (MAL 11, 12, 14 §; Maa-ainesA 7 §)
23. Ennen ottamistoiminnan jatkamista tulee länsipään pohjan taso nostaa vähintään tasoon +105 (N2000). Pohjan tason nosto on huomioitava korotuksena myös seulonta- ja murskaustoiminnan melun ja pölyn suojauksissa. (MAL 3, 11 §; Vna 800/2010 6 §)
24. Ottamissuunnitelman mukaisesti 4,1 hehtaarin alueelta saa ottaa hiekkaa, soraa ja kiviä 173 000 k-m³. Lisäksi alueella saa tehdä maa-ainesten ottamiseen liittyviä oheistoimintoja.

Ottamista ei saa ulottaa ottamissuunnitelmassa esitettyä alinta ottotasoa länsipäässä +105 ja itäpäässä +103,3 (N2000) alemmaksi.

Pohjaveden pinnan yläpuolelle on jätettävä kuitenkin vähintään neljän metrin suojakerros.

Maa-ainesten ottaminen on järjestettävä ja toteutettava siten, että esiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti sekä muilta osin kestävän käytön periaatteiden mukaisesti. (MAL 1a, 3, 11 §, YSL 17, 66 §)

25. Avoimen sorapintaisen alueen enimmäispinta-ala saa olla enintään 3,0 hehtaaria. Ottaminen tulee toteuttaa vaiheittain ottamissuunnitelman mukaisesti ja maisemoida rintaukset ottamisen edetessä. (MAL 3, 11 §)
26. Maa-ainesten otto- ja murskaustoiminnassa tulee huomioida suojaetäisyys rata-alueen keskilinjasta Väyläviraston lausunnon mukaisesti ja ilmoittaa suoja-alueella tehtävistä toimista. Luvan haltijan tulee vastata kaikista lähikiinteistöille aiheuttamistaan haitoista, ellei niitä ole pidettävä vähäisinä. (MAL 9, 11 §; YSL 49, 52 §)
27. Ottamisalue on merkittävä maastoon selvästi näkyvin merkein siten, että merkit säilyvät paikoillaan koko ottamistoiminnan ajan. Korkeusasema on oltava nähtävillä jokaisella aktiivisella ottokohdalla. Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on estettävä. (MAL 11 §; Maa-ainesA 6-7 §; Vna 800/2010 12 §)
28. Toiminnanharjoittajan tulee olla riittävästi selvillä toimialansa parhaan käytettävissä olevan tekniikan kehitymisestä sekä energiatehokkuuden parantamisesta ja varauduttava tällaisten tekniikoiden käyttöönottoon urakoitsijaa valittaessa tai laitehankintojen ja uudistusten yhteydessä (YSL 8, 53 §; Vna 800/2010 4, 6, 13 §)

Melu, tärinä ja pöly

29. Toimintaa saa harjoittaa arkisin maanantaista perjantaihin seuraavina kellonaikoina, poislukien arkipyhät:
 - Murskaus ja seulonta klo 7 – 22, äänekkäin toiminta tulee rajoittaa mahdollisimman vähäiseksi klo 20 jälkeen. Kesä-, heinä- ja elokuussa murskaus ja seulonta tulee lopettaa perjantaisin viimeistään klo 18.
 - Rikotus klo 8 – 18
 - Kuormaaminen ja kuljetus 7 – 22, lisäksi enintään 20 lauantaina vuodessa klo 7 – 18 välisenä aikana.

Murskaus-, rikoutusjaksoista tulee ilmoittaa alle 500 m etäisyydellä sijaitseville loma- ja vakituisen asumisen kiinteistöille sekä valvontaviranomaiselle vähintään kaksi viikkoa ennen suunniteltua toimintaa. (YSL 49 ja 52 §; Vna 800/2010 6-8 §)

30. Toiminta ei saa aiheuttaa tärinähaittaa lähimmillä asuinkiinteistöillä. (MAL 11 §)
31. Melua ja pölyä on torjuttava sijoittamalla teknisten mahdollisuuksien mukaan melulähteet toiminta-alueen alimmalle kohdalle ja lähelle rintausta. Raaka-aine-, tuote-, pintamaakasat ja rintaukset on pidettävä

riittävän korkeina melumallinnus huomioiden ja sijoitettava siten, että melun leviäminen estyy. Lisäksi murskaamon melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Meluesteet on rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen. Ottoalueen kaakkoisosassa rintausta on korotettava vähintään 10 metriseksi.

Koneiden ja laitteiden kunnossapidosta on huolehdittava ja toiminta-alueen siirtokuljetukset suunniteltava mahdollisimman lyhyiksi.

Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja:

L_{Aeq} (7-22) 55 dB vakituisen asumisen alueilla

L_{Aeq} (7-22) 45 dB loma-asumisen alueilla.

Mikäli toiminnasta epäillään aiheutuvan melu- tai pölyhaittaa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä tai rajoittaa toiminta-aikoja melun ja pölyn torjumiseksi. Se voi tarvittaessa velvoittaa myös melu- ja hiukkasmittauksen teettämistä. Mittaussuunnitelma tulee toimittaa hyväksyttäväksi valvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen mittauksen suorittamista.

(YSL 6-8, 49 ja 52, 62, 65 §; Vna 800/2010 4, 6-8 §)

32. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuuttomia viihtyisyyttä vähentäviä eikä terveydelle tai muutoin haitallisia päästöjä ilmaan. Toiminnasta aiheutuvat pölypäästöt alueilla, joilla asuu tai oleskelee ihmisiä ja joilla he saattava altistua ilman epäpuhtauksille, eivät saa ylittää valtioneuvoston asetuksessa 79/2017 säädettyjä raja-arvoja.

Kuormattavan ja murskauslaitteiston kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, kiinnittämällä murskauslaitteiston kuljettimien päähän pölyämistä estävät suojat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Kiven murskaamisesta pölyn joutumista ympäristöön on estettävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kastettava ja pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä.

(MAL 11 §; Maa-ainesA 6 §; YSL 49 ja 52 §; Vna 800/2010 4-5 §)

Hule- ja jätevedet

33. Toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu pintavesien tai kaivojen pilaantumista. Kiintoaineen erottamiseksi ympäristöön päätyvät vedet on tarvittaessa johdettava selkeytysaltaan kautta. Tukitoiminta-alueen jätevesille on tilattava asianmukainen kuljetus ja ne on toimitettava asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan, jolla on lupa niiden vastaanottamiseen. (MAL 11 §; Vna 800/2010 10 §)

Maaperän ja pohjaveden suojele

34. Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä.

Alueella käytettävien polttoaineiden ja muiden nestemäisten kemikaalien vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi-, tankkaus- ja käsittelyalueiden sekä koneiden säilytysalueiden (tukitoiminta-alue) on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja. Seula- ja murskauslaitosten sijoituspaikan maaperä tulee suojata vastaavan tasoisesti kuin tukitoiminta-alueella.

Suojatuille alueille kertyvien sadevesien keräily ja käsittely on järjestettävä niin, että likaisten sadevesien imeytyminen maaperään pohjavesialueelle ei ole mahdollista.

(MAL 11 §; YSL 17, 19, 20, 52, 66 §; Vna 800/2010 9 §)

35. Polttoainesäiliöiden on kestettävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä. Kiinteät polttonestesäiliöt tulee tarkastuttaa vähintään 10 vuoden välein kuntoluokan mukaisesti.
(MAL 11 §; YSL 17, 19, 20, 52, 66 §; litin ympäristönsuojelumääräykset 13 §; Vna 800/2010 9 §)

Luonnonsuojelu

36. Uhanalaisen törmäpääskyn pesinnän häirintä sekä pesien vahingoittaminen on kielletty ympärivuotisesti koko toiminta-alueella. Tarvittaessa poikkeamista voi hakea luonnonsuojelulain valvontaviranomaiselta.

Törmäpääskyjen pesintää tulee seurata vuosittain erityisesti pesinnän aikaan, yleensä touko-kesäkuun aikana. Alueelle tulee mahdollisuuksien mukaan jättää uusille törmäpääskyille soveltuva rintausta ennen maisemointia tehtävän erillisen kartoituksen ja suunnitelman mukaisesti. Kartoituksessa ja suunnitelmassa on huomioitava maalajin potentiaalinen soveltuvuus ja riittävyys törmäpääsky-yhdyskunnalle. (MAL 11 §; YSL 8, 48, 62 §)

Toiminnassa syntyvien jätteiden käsittely

37. Toiminta-alueen jätehuolto on järjestettävä jätelain (646/2011) ja sen nojalla annettujen säädösten mukaisesti siten, että toiminnasta ei aiheudu ympäristön roskaantumista, maaperän pilaantumista eikä haittaa terveydelle tai ympäristölle. Toiminnassa tulee noudattaa voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä.

Vaarallisten jätteiden varastoinnissa tulee noudattaa jätehuoltomääräysten lisäksi kaksinkertaisen suojauksen periaatetta. (YSL 17, 58, 66 §)

38. Toiminnanharjoittajan on noudatettava kaivannasjätteen jätehuoltosuunnitelmaa. Se on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava vähintään viiden vuoden välein ja siitä on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. (YSL 114 §)

Tarkkailu, kirjanpito ja raportointi

39. Ennen toiminnan jatkamista tulee vähintään kahdesta lähialueen talousvesikaivosta tutkia näytteet samoin analyysin kuin pohjavesinäytteistä. Näytteenottopaikat on esitettävä hyväksyttäväksi valvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen näytteenottoa. (MAL 11 §; YSL 6, 52, 62 §)
40. Käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailua sekä niiden kirjanpitoa on toteutettava otossuunnitelmassa esitetyllä tavalla. Lisäksi on pidettävä kirjaa käytettyjen kemikaalien ja polttoaineiden laatu- ja kulutustiedoista sekä alueella syntyvistä jätteistä, niiden määristä ja toimituspaikoista.

Kirjanpito sekä muut toimintaan ja jätteisiin liittyvät asiakirjat on säilytettävä vähintään kuuden vuoden ajan ja pyydettyä esitettävä valvontaviranomaiselle. Yhteenveto edellisen vuoden toiminnasta ja kirjanpidosta on toimitettava valvontaviranomaiselle vuosittain 31.3. mennessä.

(MAL 11 §; YSL 6, 8, 62, 172 §; JäteL 12, 118-120, 122 §, Vna 978/2021)

41. Maa-ainesten vuotuisesta ottamismäärästä ja pohjavesinäytteiden tuloksista tulee tehdä kirjallinen ilmoitus vuosittain tammikuun loppuun mennessä valtakunnalliseen NOTTO-järjestelmään. Ottamisilmoitus tehdään myös silloin, kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai keskeytynyt. (MAL 23 a §; Maa-ainesA 9 §)

Häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet

42. Toiminnanharjoittajan on varauduttava häiriötilanteisiin. Sen on huolehdittava toiminta-alueen rakenteiden ja laitteistojen huollosta ja kunnossapidosta siten, että ne eivät käytön aikana vioitu tai muutu siten, että toiminnasta aiheutuvien ympäristö- tai terveysvahinkojen riski lisääntyy.

Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminta-alueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto. Laitteiden läheisyydessä on oltava hätäkytkimet sekä ohjeet menettelystä vuoto- ja tulipalotapauksissa.

Alueella olevat tiet on suunniteltava ja rakennettava pelastusajoneuvoille soveltuviksi.

(YSL 7, 17, 52 §; Vna 800/2010 12 §)

43. Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viipymättä onnettomuuden tai häiriötilanteen edellyttämiin torjunta- tai korjaustoimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Aiheutuneiden ympäristövaikutusten selvittäminen on aloitettava tilanteen edellyttämässä laajuudessa valvontaviranomaisen

kanssa sovittavalla tavalla. Lisäksi on tehtävä korjaavat toimenpiteet vastaavan tapauksen toistumisen estämiseksi. (YSL 7, 15-17, 52 §; Vna 800/2010 12 §)

44. Toiminnanharjoittajan on perehdytettävä alueella työskentelevät häiriötilanteiden varalle. Sen on huolehdittava, että työntekijät ja aliurakoitsijat ovat tietoisia maa-aines- ja ympäristöluvan velvoitteista. (YSL 7, 15, 52 §; MAL 11 §)
45. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminnalle on nimettävä vastuuhenkilö, jonka yhteystiedot on ilmoitettava valvontaviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Yhteystiedot on pidettävä ajantasaisina. (Vna 800/2010 12 §)

Alueen jälkihoito ja toiminnan muuttaminen tai lopettaminen

46. Toiminta-alue on saatettava toiminnan loputtua sellaiseen kuntoon, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa eikä turvallisuusriskiä.

Ennen lopettamista luvan haltijan on esitettävä suunnitelma mahdollisten rakenteiden poistamisesta, maaperän ja pohjaveden mahdollisen pilaantumisen selvittämisestä sekä suunnitelluista puhdistustoimenpiteistä.

Maa-ainestenottoalueen jälkihoito tulee suorittaa ottamissuunnitelman mukaisesti luvan voimassolon aikana. Alueelle jäävät jyrkänteet on suojattava pysyvillä lohkareilla tai vastaavilla rakenteilla. Maisemoinnissa käytettävien maa-ainesten tulee olla puhtaita ja tarkoitukseen sopivia. Alueelle maisemointia varten mahdollisesti tarvittavat maa-ainekset tulee hyväksyttää valvontaviranomaisella etukäteen. Ulkopuolelta tuotavia maa-aineksia tulee kuitenkin välttää. Mahdolliset myöhemmin tarkentuvat suunnitelmat jälkihoitotoimenpiteistä (esim. törmäpääskytörmä) tulee hyväksyttää valvontaviranomaisella. (MAL 11 §, Maa-ainesA 8 §; YSL 52, 94 §)

47. Toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisesta muutoksesta, keskeyttämisestä, lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen tai lupa on ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksellä toiminnanharjoittajan hakemuksesta lopetettu.

Kun maa-ainesten otto tai luvan voimassaolo on päättynyt, tulee luvan haltijan pyytää valvontaviranomaiselta lopputarkastusta viimeistään kuukauden kuluttua em. ajankohdasta. (MAL 13 a, 16, Maa-ainesA 7 §; YSL 52, 89, 90, 94, 170 §)

48. Jos luvan haltija on asetettu konkurssiin eikä lupaa kuuden kuukauden (6 kk) kuluessa konkurssin alkamisesta ole siirretty toiselle tai konkurssipesä ole ilmoittanut jatkavansa ottamistoimintaa, lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen raukeaa ja lupaan liittyvät velvoitteet on täytettävä jo otetun maa-aineksen osalta. Mikäli

konkurssipesä jatkaa ottamistoimintaa, tehdään jatkamisesta ilmoitus lupaviranomaiselle (MAL 16 a §)

RATKASUN PERUSTELUT

Maa-ainesluvan ja ympäristöluvan myöntämisen edellytykset

Lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkitessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Hakija on esittänyt asianmukaisen hakemuksen ja ottamissuunnitelman. Hakemuksen, ottamissuunnitelman ja lupamääräysten mukaisesti toteutettuna maa-ainesten oton voidaan katsoa olevan maa-aineslain mukaista. Ottaminen ei aiheuta kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa eikä tärkeän pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Toiminnan voidaan katsoa täyttävän ympäristönsuojelulain 42 §:ssä esitetyt vaatimukset luvan myöntämiselle, sekä parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset. Toiminnasta ei voida katsoa aiheutuvan terveydellistä haittaa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisen luonnonolojen huononemista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella, eikä kohtuutonta haittaa naapurustolle.

Alueella on otettu hiekkaa ja soraa jo aikaisemman lupakauden puitteissa. Luvalla on tarkoitus ottaa loppuun aikaisemmalta lupakaudelta jäljelle jäänyt maa-aines. Verrattuna aikaisempaan, olosuhteet eivät ole muuttuneet, pohjaveden tila ei ole heikentynyt ja maaperästä ei ole todettu pilaantumista, joten yhteisluvan myöntämiselle ei näiltä osin ole estettä. Alueella ei ole aikaisemmin ollut kivien murskaustoimintaa ja siltä osin vaikutukset ympäristöön kasvavat alueella, mikä on huomioitu lupamääräyksissä.

Lupamääräysten perustelut

Maa-ainestenottoalue tarkastetaan ennen ottamistoiminnan aloittamista tarvittavien merkintöjen varmistamiseksi. Merkinnät tulee säilyä paikallaan ottamistoiminnan omavalvonnan ja viranomaisvalvonnan helpottamiseksi. Vakuudella varmistetaan toimintapaikan jälkihoitotoimenpiteiden loppuunsaattaminen. Alueen länsipäässä pohjan taso on korotettava hakemuksen mukaiseksi ja huolehdittava 4 metrin suojakerroksesta pohjaveden pintaan nähden. Avoimen pinta-alan rajaamisella vähennetään pohjaveteen, maisemaan ja luonnonympäristöön aiheuvia haittoja. (Lupamääräykset 1-6)

Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä aiheuttamiensa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista ja siinä mielessä seurattava parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä toimialallaan. Jos

ympäristöhaittoja voidaan vähentää olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia, voidaan lupapäätöstä vaatia muutettavaksi. (Lupamääräys 7)

Toiminta-aikoja on rajoitettu, annettu melun- ja pölyntorjuntavaatimuksia sekä määrätty ilmoittamisvelvollisuudesta naapurustoon kohdistuvien haittojen vähentämiseksi melumallinnusta hyödyntäen. Ne on määrätty osittain Muraus-asetusta (800/2010) tiukemmaksi naapuruston ja junaradan läheisyyden vuoksi. (Lupamääräykset 8-11)

Hulevesistä on määrätty Muraus-asetuksen mukaisesti. Selkeytysaltaan rakentaminen voi olla tarpeen, jos havaitaan vesien samentumista tai muuta ympäristöhaittaa. Tukitoiminta-alueen hule- ja jätevedessä voi olla ympäristölle haitallisia aineita, kuten öljyä. Haitallisia epäpuhtauksia sisältävä vesi tulee toimittaa paikkaan, jossa se voidaan esikäsitellä asianmukaisen hiekan- ja öljynerottimen kautta ja lopulta puhdistaa asianmukaisesti. Jätevesien johtaminen viemäriin toiminnanharjoittajan omalla hallilla ei saa aiheuttaa haittaa viemärlaitoksen toiminnalle tai taloudelle. (Lupamääräys 12)

Oikeaoppinen työkoneiden säilytys ja kemikaalien varastointi vähentää pohjaveden ja maaperän pilaantumisen riskiä. Myös seula- ja murskauslaitoksista voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa niiden sisältämien öljyjen vuoksi. Liikkuvien toimintojen suojauksissa voidaan käyttää tilapäisiä ratkaisuja, mutta niiden tulee kattaa koko laitoksen alue, ei pelkkä tankkauspaikka. Tilapäisrakenteet on purettava toimintajakson päätyttyä roskaantumisen ehkäisemiseksi. (Lupamääräykset 13-14, 16)

Alueelta on luontoselvityksen mukaan hävinnyt törmäpääskykanta. Selvitystä ei kuitenkaan ole tehty optimaalisimpaan pesintäaikaan ja alueella voi edelleen olla potentiaalia törmäpääsky-yhdyskunnalle, joten tilanteen kehittymistä tulee aktiivisesti seurata. Maisemointivaiheessa rakennettu riittävän suuri pääskytörmä voi mahdollistaa lajin palaamisen alueelle. Törmä tulee suojata siten, ettei siitä aiheudu sortumis- tai putoamisvaaraa luonnossa liikkuville. (Lupamääräys 15)

Lähimmät talousvesikaivot on tutkittava ennen toiminnan jatkamista, jotta niiden lähtötilanne voidaan selvittää. Maa-ainesten ottajalla on selvilläolovelvollisuus toimintansa vaikutuksista ja vastuu, mikäli toiminnasta aiheutuu haittoja lähikiinteistöille. (Lupamääräykset 18-20)

Häiriötilanteiden ennakointi ja niihin varautuminen on olennainen osa toimintaa. Ulkopuoliset voivat tahallisesti tai tahattomasti toiminta-alueelle päästessään aiheuttaa ympäristölle tai terveydelle vaaraa aiheuttavan tilanteen. (Lupamääräykset 21-24)

Toiminnan olennainen muuttuminen voi edellyttää luvan tarkistamista. Toiminnan lopettaminen edellyttää mm. sitä, että toimintaan liittyneet ympäristöriskit on poistettu, mahdollinen pilaantuma puhdistettu ja varastoidut jätteet poistettu toiminta-alueelta. Törmäpääskyille potentiaalisen törmän kartoittamiseen tarvitaan erillinen selvitys, sillä liian pieni törmä ei palvele tarkoitusta. (Lupamääräykset 25-27)

Lausuntojen ja muistutuksen huomioiminen

Lausunnot ja muistutus on huomioitu lupamääräyksissä.
Uuden pohjaveden tarkkailuputken asentamista ei pidetä tarpeellisenä toiminnanharjoittajan vastineessa esittämien perustelujen pohjalta.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös on lainvoimainen 30 päivän kuluttua päätöksen antopäivästä, ellei päätökseen ole haettu muutosta. Päätös on voimassa 10 vuotta päätöksen lainvoimaisuudesta.

Mikäli toiminnassa tapahtuu olennaisia muutoksia, tulee lupaan hakea muutosta. Muutosta voidaan edellyttää haettavaksi myös YSL 89 §:n tarkoittamissa tilanteissa. Jälkihoitotoimenpiteet on suoritettava lupapäätöksen voimassaoloaikana.

Tämä päätös kumoaa lainvoimaistuessaan litin rakennuslautakunnan 5.8.2015 § 56 myöntämän maa-ainesluvan.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Toiminnanharjoittaja on hakenut MAL 21 § sekä YSL 199 § mukaista lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta. Viranomaislautakunta katsoo, että toiminta voidaan aloittaa lupapäätöstä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Perustelut

Kyseessä on olemassa oleva maa-ainestenottoalue, jolle on aiemmin myönnetty lupa maa-ainesten ottoon. Alue voidaan palauttaa maa-ainestenoton osalta ennalleen mikäli lupapäätöksestä valitetaan ja lupa kumotaan tai lupamääräyksiä muutetaan. Murskauksen osalta lupamääräyksiä noudattaen toiminnan aloittaminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, sillä pohjaveden suojaaminen on huomioitu lupamääräyksissä ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti. Melun ja pölyn osalta toiminnan vaikutusten rajoittamista on huomioitu lupamääräyksissä. Toimintaa olisi mahdollista harjoittaa melun ja pölyn osalta ilman ympäristölupaa meluilmoitusmenettelyllä korkeintaan 49 päivää.

Asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai tästä luvasta poikkeavia säännöksiä luvan oivomassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta tämän luvan estämättä noudatettava (YSL 70 §)

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki 555/1981

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta 926/2005

Ympäristönsuojelulaki 527/2014

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta 713/2014

Jätelaki 646/2011

Valtioneuvoston asetus jätteistä 978/2021

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta 800/2010
 Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 993/1992
 Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta 79/2017
 Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä 190/2013

MAKSUT JA NIIDEN MÄÄRÄYTYMINEN

Lupahakemuksen maksut ja vakuus määräytyvät litin kunnanvaltuuston hyväksymän Heinolan kaupungin maa-ainestaksan mukaisesti.

Maa-ainesvakuus

Hakijan tulee ennen ainesten ottamista asettaa lupamääräysten suorittamisesta hyväksyttävä vakuus. Suojarakenteiden vuoksi käytetään taksaohjeen vähimmäiskerrottua suurempaa kerrottua $4500 \text{ €/ha} \cdot 4,1 \text{ ha} = \mathbf{18\,450 \text{ €}}$. Vakuus tulee toimittaa 30 vuorokauden kuluessa päätöksen antamisesta. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään vuoden ajan lupapäätöksen viimeisestä voimassaolopäivästä. Vakuus voidaan vapauttaa vasta, kun kaikki luvan tai se määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.

Vakuus toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta

Toiminnanharjoittajan tulee asettaa vakuus niiden vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Vakuuden määrä on maa-ainesluvan osalta 10 % eli 1 845 € ja 3000 € ympäristöluvan toimintojen osalta.

Toiminnan aloittamisvakuuden määrä on yhteensä **4845 €** ja sen voi asettaa yhtenä vakuutena. Vakuus on asetettava heti, kun päätös on annettu.

Lupahakemuksen maksut

Maksulaji	€
Ottamissuunnitelman tarkastuksen perusmaksu	200
Ottamissuunnitelman tarkastus $70 \text{ €/ha} \cdot 4,1 \text{ ha}$	287
Ottamissuunnitelman tarkastus $0,01 \text{ €/m}^3 \cdot 173\,000 \text{ m}^3$	1730
Päätös toiminnan (MAL) aloittamiseen ennen lainvoimaisuutta	200
Ympäristölupa perusmaksu	1000
Pohjavesialuelisä	250
Lähinaapurilisä	250
Kuuleminen perusmaksu	20
Kuuleminen: rajanaapuri $30 \text{ €/kuultava} \cdot 5$ + muu asianosainen $15 \text{ €/kuultava} \cdot 20$	450
Yhteensä	4387

Tämän yhteisluvan käsittelymaksuksi muodostuu **4 387 €**, minkä lisäksi kuulutuskustannukset peritään todellisten kulujen mukaan. Lupamaksu laskutetaan, kun asiaa koskeva päätös on annettu.

Vuotuinen valvontamaksu

Maksulaji	€
Vuotuisen ottomäärän mukaan $0,02 \text{ €/m}^3 * 17\,000 \text{ m}^3$	340
Pinta-alan mukaan $60 \text{ €/ha} * 4,1$	246
Ympäristölupa	53
Yhteensä	639

Päätöshetkellä voimassaolevan maa-ainestaksan mukaan, mikäli luvanhaltija ilmoittaa kirjallisesti valvontaviranomaiselle tammikuun loppuun mennessä, ettei maa-aineksia ko. vuonna oteta, luvanhaltijalta ei peritä vuotuista valvontamaksua. Mikäli luvanhaltija toimii ilmoituksensa vastaisesti, peritään valvontamaksu normaalisti.

Päätös

Viranomaislautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Merkittiin, että Riitta Alestalo poistui kokouksesta esteellisenä ennen tämän asian käsittelyä, ja että Reijo Houni poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi esteellisenä.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Jakelu

Hakija, Väntynkangas Metsä ja Sora Ky

Tiedoksi

Hämeen ELY-keskus
Päijät-Hämeen ympäristöterveys
Väylävirasto
Naapurit kuulemisen mukaan

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksestä kuulutetaan litin kunnan sähköisellä ilmoitustaululla www.iitti.fi kohdassa kuulutukset sekä litinseutu -lehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Viranomaislautakunta

§ 32

28.05.2025

Muut asiat

Viranomaislautakunta 28.05.2025 § 32

Varsinaisen esityslistan käsittelyn jälkeen tulevat asiat.

Päätös

Muissa asioissa keskusteltiin:

- Rakennustarkastaja Petri Miettinen on kesälomalla 7.7. - 3.8.2025, kiinteistömestari Mikael Willberg sijaistaa katselmusten osalta.
Ympäristönsuojelutarkastaja Taru-Tiina Kalliokuusi on kesälomalla 16.6. - 6.7.2025 ja 28.7. - 3.8.2025, Heinolan kaupungin ympäristönsuojelu sijaistaa.

- Puheenjohtaja Olli Pasila kiitti viranhaltijoita, sihteeriä ja lautakunnan jäseniä kuluneesta valtuustokaudesta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 27, § 28, § 29, § 32

Muutoksenhakukielto

Seuraavista päätöksistä ei saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 §:n 2. mukaan valittaa tai ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 30**VALITUSOSOITUS**

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Yleistiedoksiannossa sekä julkisessa kuulutuksessa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla. Jos ilmoitus julkaistaan kunnan verkkosivujen lisäksi myös sanomalehdessä, katsotaan tiedoksiannon tapahtuneen kuitenkin seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta verkkosivuilla.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Hämeenlinna hallinto-oikeudelle.

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvikaristonkatu 5, 13100 Hämeenlinna

Sähköpostiosoite: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Faksinumero: 029 564 2269

Puhelinnumero: 029 564 2210 (asiakaspalvelu)

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\) \(Finlex\)](#) säädetään.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää litin kunnan kirjaamosta.

Kirjaamon yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 47401 Kausala
Käyntiosoite: Rautatienkatu 20, 47400 Kausala
Sähköpostiosoite: kirjaamo@iitti.fi
Faksinumero: 020 615 9617
Puhelinnumero: 020 615 9600

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9 - 15.

Pöytäkirja on viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 31**VALITUSOSOITUS**

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Yleistiedoksiannossa sekä julkisessa kuulutuksessa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla. Jos ilmoitus julkaistaan kunnan verkkosivujen lisäksi myös sanomalehdessä, katsotaan tiedoksiannon tapahtuneen kuitenkin seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta verkkosivuilla.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Vaasan hallinto-oikeudelle.

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa
Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs, 65100 Vaasa
Sähköpostiosoite: vaasa.hao@oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 42780
Puhelinnumero: 029 56 42611 (vaihe)

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\) \(Finlex\)](#) säädetään.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää litin kunnan kirjaamosta.

Kirjaamon yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 47401 Kausala
Käyntiosoite: Rautatienkatu 20, 47400 Kausala
Sähköpostiosoite: kirjaamo@iitti.fi
Faksinumero: 020 615 9617
Puhelinnumero: 020 615 9600

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9 - 15.

Pöytäkirja on viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.